

VIII. évfolyam
2010.
3. szám
Megjelenik
kéthavonta
450 Ft

HIT – MAGYARSÁG – ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

Sunyovszky Sylvia

Hálát adok
Istennek
mindenért

Maczkó Mária

Büszke
vagyok,
hogy
magyarnak
születtem

Moser Erika nővér

Arra vagyunk
hivatottak,
hogy mindehol
hirdessük az
örömhírt

Erdélyi Zsuzsanna

A népi Mária-
költészet forrása
a hazai Mária-
kultusz

Lázár Vilmos

fogathajtó világbajnok hitvallása

**Én a Jóistenben bízom,
nekem Ő a szponzorom!**

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2010-BEN

**KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL! 340.000 – 400.000,- Ft/m² áron**

XIII. kerület, Rokolya 32.

**Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 21. 46, 59, 60, 80, és 82 m²-ig**
tervezett átadási határidő: 2010. 08. 31.

**Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 32. 51, 56, 66, 67 m²-ig**
tervezett átadási határidő: 2010. 08. 31.

**Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 30. 39, 40, 42, 44, 45, 50
51, 54, 61, 71, 75, 77
79, 82 és 85 m²-ig**
tervezett átadási határidő:
2011. második negyedév

**Budapest XIV. kerület
Szabács utca 5. 58, 70, 103 m²-ig**
tervezett átadási határidő:
2011. második negyedév

XIII. kerület, Rokolya utca 21.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

Dejtári Fonó

A Dejtári Fonó Kulturális és Falufejlesztő Egyesület
2010. október 16-án (szombaton) de. 10 órától a Művelődési
Házban megrendezi a

„CSAK TISZTA FORRÁSBÓL”
elnevezésű

IV. LUSPAY KÁLMÁN NÉPDALÉNEKLŐ VERSENYT

A népdaléneklő versenyt negyedszer rendezzük meg, a települé-
sen élt és tevékenykedett **Luspay Kálmán kántortanító emlékére.**

A versenyen három évfordulóra emlékezünk,

ERKEL FERENC születésének 200-ik,

LUSPAY KÁLMÁN halálának 50-ik és a

RÖPÜLJ PÁVA országos népdalverseny 40-ik évfordulójára.

Kiállításainkat Fekete György Professzor emeritus nyitja meg.

A népdalversenyen **BUDAI ILONA, FERENCZ ÉVA** és **FARAGÓ LAURA**
énekelnek. A rendezvény szentmisével zárul, amelyet

ALBERTI ÁRPÁD atya mutat be. A Verseny Fővédnöke és a műsort ve-
zeti **JUHÁSZ JUDIT** a MAGYAR KATOLIKUS RÁDIÓ vezérigazgató he-
lyettese. A verseny lebonyolítása öt korcsoportban (1-2,3-4,5-6, 7-8

osztályos gyermekek és 14-25 éves korú fiatalok), két népdal eléneklé-
sével (egy Kodály gyűjtés és egy szabadon választott népdal) történik.

Örömmel szolgálna, ha intézménye is részt venne e nívós eseményen!

Visszajelzését **2010. június 15 - október 10-ig** várjuk az alábbi telefon-
számon: **06 20/492-6067**

Holdfény Estek 2010

Augusztus 17. 19.30, Vojnovich-Huszár Villa
1223 Budapest, Művelődés u. 37/A.

„Házaspárbeszéd a zongoránál”

Hegedűs Endre és Katalin négykezes hangversenye.

Műsor: Beethoven: Hat variáció (Dal változatokkal), WoO 74;
Schubert: Három katonainduló, op.51; Grieg: Peer-Gynt I. szvit, op.46;
Fauré: Dolly, op.56; Ravel: Lúdanyó meséi; Debussy: Kis szvit;
Liszt: Les Préludes

Augusztus 26. 19.30, Pesti Vármegyeháza díszudvara
1052 Budapest, Városház utca 7.

„Liszt az egyetlen.”

Hegedűs Endre hangversenye

Műsor: Liszt: A forrásnál; Liszt: h-moll szonáta; I. Elfelejtett keringő;
I. Mefisztó keringő; A Villa d'Este szökőkútjai; Bellini-Liszt: Norma –
reminiscenciák.

A hangversenyek rendezője: Stúdió Liszt Kft.

1221. Budapest, Vincellér út 12. Mobil: 0630 400 6722

A Holdfény Estekre jegyek kaphatók az ismert jegyirodáknak és a helyszínen
3 000 forintos áron.

A **hegeduskatica@gmail.com** drótposta címen ill. a **061 227 1172-es** üzen-
etrögzítő telefonszámon megrendelt jegyek előadások előtt fél órával névre
szólóan átvehetőek. Internetes jegyrendelés: **www.interticket.hu**

A helyes szolgálat

„Én meg, ha majd fölemelnek a földről, mindenkit magamhoz vonzok.” Ján. 12,32

Nagyon kevesen értik meg hogy, miért halt meg Jézus Krisztus a kereszten. Ha az embereknek csak részvételre van szükségük, akkor keresztje üres komédia számukra. Amikor egy lelki nyomorúságban lévő lélekkel állsz szemtől szemben, emlékezz a kereszten függő Jézus Krisztusra, de ha másként akarsz neki segíteni – együttérzéssel vagy megértéssel – akkor nem érted Krisztus kereszthalálát. Saját lelkednek mindig helyes kapcsolatban kell maradnia Istennel, és ez áradjon rá másokra is, amelyet tőle kapsz. Nem emberi módon kell „adnod”, mert akkor Istent semmibe veszed. A mai kor szembeötlő ismertetőjele a barátságos vallásosság. Csak egy a fontos: Jézus Krisztust, a Megfeszítettet kell bemutatnunk mindenkor. Félrevezet minden olyan tanítás, amely nem Jézus keresztjébe van beágyazva. Ha a szolgáló lélek hisz Jézus Krisztusban, és a megváltás valóságában teljesen megbízik, akkor meg tudja ragadni az embereket, akikhez beszél. A keresztény munkásnak Jézus Krisztushoz való viszonya dönti el, hogy Isten felhasználhatja-e őt a szőlőjében! A világnak nem „egy kis morzsányi szeretetre”, hanem „orvosi műtételre” van szüksége, ezért Isten szolgálójának sebészként kell eljárnia a mai liberális világon. Isten azért küldött minket, hogy Jézus Krisztust mutassuk be, és nem azért, hogy csodaszép előadásokat tartsunk. Az Írást metszőkésként kell használnunk, kertetés nélkül mondjuk meg az igazságot, és az Ige tanításait bátran alkalmazzunk kell.

Horváth Ilona

Üdvözléssel: a főszerkesztő

Tartalom

Kapucinus szentek II. – Juliáni Szent Veronika a rendi növendékek szolgálatában.....4. old.
A Jóisten segítő keze – Beszélgetés Sunyovszky Sylvia színművésszel.....5-7. old.
Én a Jóistenben bízom, nekem Ő a szponzorom! – Interjú Lázár Vilmos fogathajtó világbajnokkal.....8-9. old.
Dr. Gloria Polo Ortiz: Akit villámcsapás ért.....10-11. old.
Salvator nővérek.....12-13. old.
A milotai lelkipásztor.....14-15. old.

5–7. old.

Az igazság szabaddá tesz.....15. old.
A kopt keresztények.....16-17. old.
Találkozás Erdélyi Zsuzsanna néprajztudóssal...18-19. old.
Poszter – Úrnap körmenet Csömörön.....20-21. old.
Az ugorok.....22. old.
Jót tenni jó! – Bemutatjuk a Szent Damján tábort...23. old.
Az énekek fényével bevilágítani – Maczkó Mária hitvallása.....24-25. old.

12–13. old.

Boldog emlékü Szent Antal nyomában.....26-27. old.
Széles utat.....27. old.
Egyházüldözés és egyházüldözők.....28. old.
In Memoriam a jó Palóc: Mikszáth Kálmán.....28. old.
Búzaszemként a földbehullva29. old.
Hitem és optimista természetem mindig segített.....30. old.

24-25. old.

Istent mindig tetten értem életemben.....31. old.
„Szabadság, te szülj nekem rendet”.....31. old.
Református hírek.....32-33. old.
Klebelsberg Kunora emlékezünk.....34. old.
Az utódok védelméért.....35. old.
Csodálatos bibliai utazás! 1. rész.....36-37. old.
Quo Vadis.....38. old.
Megrendelés és előfizetés.....39. old.

36–37. old.

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**
A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Balázs Lilla, Bayer Emil,
Gréczi László, Frigyesy Ágnes,
dr. Kis Boáz, Kovács Mária, Kubányi
Andrea, Németh Andrea,
Pálffy Mária, Rácz Kristóf László,
Somogyi György, Szilágyi Ferenc,
Varga János

Címlapfotó: Somogyi György

A lapot kiadja:
Veritas Invest Zrt.
1142 Budapest,

Ersébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: PAPIRREX KFT.
1131. Budapest
Dolmány u. 5-7.
Telefon: 06-1-237-0598
Fax: 06-1-237-0599

H armincnégy éves korában előjárói az apáca-növendékek nevelésével bízták meg. Senki se volt tőle alkalmasabb e tisztség betöltésére.

Kapucinus szentek II.

Juliáni Szent Veronika a rendi növendékek szolgálatában

Elyerte a Szentlélek Isten ajándékaként a szeretet és a bölcsesség, az erősség és a jámborság, valamint az öröm lelkét. Önmagával szemben szigorú volt, az újoncok iránt gondos figyelmesség jellemezte. A betegeket édesanyai szeretettel ápolta, szenvedéseiket átvállalta. Cellája ajtaja mindenki előtt mindig tárva volt. Nevelési módszere az evangéliumon alapult. Szigorú volt, ha valaki a szeretet ellen vétett. Legjobb nevelő a jó példa. Minden megaláztatást a legtermészetesebb dolognak tekintett. A lanyhaság minden megnyilvánulását a pestishez hasonlította. A legkisebb bünt is kárhoztatta. Olvasott a szívekben. Veronika elévülhetetlen érdemeket szerzett újoncmesternői tisztségében. Haláláig a novíciák mellett maradt, még fejedelemasszony korában is.

1695. márc. 20-án így szólt hozzá az Úr: „Három éven keresztül kenyéren és vízen kell böjtölnöd!” A gyóntatója nem járult hozzá. Veronikában semmi más nem maradt meg, bármi mást fogyasztott. Végül elnyerte gyóntatója engedélyét. Újabb megpróbáltatás: szervezete semmit sem fogad be. Az ördög ismét kísérti, ingyenc falatokat varázsol elébe. Ő a kereszt jelével legyőzte. Az ördögnek nagy bosszúságot okozott áldozatvállalása, hiszen általa számtalan lélekről le kellett mondania. Azért van manapság az ördögnek olyan nagy hatalma, mert nincs, aki böjttel és imával megtörje erejét.

Veronikának gyakran meg kellett tapasztalnia, hogy „A gonosz ellenség, mint ordító oroszán körüljár, és nem riad vissza semmi eszköztől, hogy őt elveszítse.” Karácsonykor a kis Jézus többször is megvizsgálta jelenlétével, és megígérte, hogy minden kérését teljesíti. Veronika válasza: „Egyedül Téged akarlak, Uram. Térítsd meg a szegény bűnösöket. Oltalmadba ajánlom szent szerzetemet!” Ajándékként Jézus szívsebét kapta. Az Úr rámutatott hiányosságaira, figyelmeztette, hogy el kell végeznie szent sebei iskolájának minden osztályát. Legyen példakép előtte Szent Ferenc és Szent Klára. 1697. Nagypéntekén Veronika megkapta a szent sebeket. Az Úr így szólt hozzá: „Odadó húséget kívánok tőled!” Amikor Eustachi Lukács megyés püspök értesült értesült sebhelyeiről vizsgálatot rendelt el, amit maga vezetett. Az eredményt Rómába továbbította. 1697. július 12-én az Úr közölte vele: „Készülj fel nagy szenvedésekre!” Próbára tették Veronika alázatosságát. Felmentették újoncmesternői tisztségéből, sőt egyetlen zárdai munkakörre se találták „alkalmasnak”. A püspök megalázta, boszorkánynak nevezte, betegszobába záratta, eltiltotta minden levélváltástól. Az imakórustól is távoltartotta, misén csak vásár- és ünnepnapokon vehetett részt, ott is csak a küszöbön foglalhatott helyet. Senkivel sem beszélhetett,

sokáig nem áldozhatott. Megparancsolta még a püspök, hogy gyógyítsa sebeit, kezére kesztyűt húzatott és lepecsételte püspöki pecséttel. Veronika alázatos és türelmes maradt. A püspök csodálkozik és minden további vizsgálatot megszüntet. Az Úr Jézus rendkívül örömteli látomással jutalmazta hűségét. 1700. nagypéntekén, április 5-én, az Úr ígérete alapján eltűntek sebei, csak a szívseb maradt meg. A fájdalmak megmaradtak, sőt péntekenként a sebek ismét láthatókká lettek és véreztek. Amikor sebei látható formában megjelentek, csodálatos illat töltötte be az egész zárdát. Veronika állandóan harcban volt a gonosszal. Mindenféle csellet kelepcebe akarta csalni – sikertelenül. De az egyházi hatóság sem pihent; újabb felülvizsgálatot rendelt el, amit P. Crivelli végzett. Mindenben megalázta Veronikát, csalónak és boszorkánynak nevezte. Igen meglepődött, hogy mindezt Veronika a legnagyobb alázattal viselte. Ez sem volt elég P. Crivellinek, újabb parancsok következtek: 1. Nyíljk meg újra behagedt oldalsebe és vérezzék! 2. E seb maradjon nyitott, ameddig a páter jónak látja. 3. Későbbi parancsára a seb újból hegedjen be. 4. Veronika szenvedje végig Krisztus teljes kínszenvedését. 5. A keresztre feszítést szenvedje el. Veronika mindezen parancsoknak engedelmesen eleget tett.

P. Crivelli megbizonyosodott Veronika őszinteségéről, alázatosságáról és egyéb erényeiről, azt akarta, hogy Veronika legyen a zárda apátnője. Veronika hiába tiltakozott, XI. Kelemen pápa is hozzájárult kinevezéséhez. A kolostort addig is példásan vezették, de az ő felléptével új korszak következett. A Szentlélek Úristen bölcsessége, hatékony erőssége és szeretete kísérte minden lépését. Mindenben jó példával járt elől. Élete végéig apátnő maradt. A fájdalmas Szűzanya szobrát az apátnői székbe állította, arra kérte az Istenanyát, legyen helyette apátnő. A Szent Szűz közölte vele, ne legyen gondja a zárda miatt: Ő gondoskodik róla. Veronika az erény fényességében ragyogott. Elve: „Úgy kell élnünk és cselekednünk, mintha min-

dent magunknak kellene elvégeznünk, de úgy kell imádkoznunk, mintha mindent egyedül Istentől váránk.” Az életszent-ség jellemzői: a hit, a remény

és szeretet hősies gyakorlása. Ez a három erény lényeges meghatározója a keresztény ember alapállásának. Veronika ezeknek teljes birtokában volt – állapította meg P. Guelfi, aki sokáig gyóntatója volt. Isten iránti szeretetének legfényesebb bizonyítéka felebaráti szeretete. A zárda minden halottjának kijutott szeretetéből. Továbbá a bűnösök, a missziók, élők és holtak egyaránt részesültek felebaráti szeretetéből. A három isteni erény mellett szigorúan megtartotta a három evangéliumi tanácsot is: szegénység, tisztaság és engedelmisség.

A szenttéavatási bíróság az egyöntetű tanúvallomásokból megállapította, hogy Veronika nemcsak egynémely, hanem valamennyi erényt hősi fokon gyakorolta. Veronika valóságos szent.

Veronika rendkívüli kegyelmi adományokkal is rendelkezett: jövődőlés és gyógyítás. 1727. június 6-án szélütés érte. Az orvosok mindennel próbálkoztak, azonban csak kínjait növelték. Ez volt az első tisztító tűz, amelyet át kellett élnie. A második az engedelmisség, mivel lelkiatyja nem engedte meg neki, hogy meghaljon. A harmadikat a gonosz lelkek okozták neki: rémisztgették, ijesztgették. Már harminc napja feküdt ágyban, végül 1727. július 9-én reggel 4 órakor befejezte földi életét. Hatvanhét éves volt, ebből ötvenet zárdában töltött. A boncoláskor kiderült, hogy Veronika olyan tökéletesen azonosult a szenvedő Megváltóval, hogy az Úr szenvedésének eszközei szívébe préselődtek. Ez aztán nem lehet beteges képzelődés folyománya! Ez Isten hiteles bizonyágtevése! Temetésén az egész nép megjelent, a szertartást a megyéspüspök végezte. A csodák se vártak magukra, amelyek közbenjárására történtek. A sok csoda közül figyelmet érdemel a 42 éves Restini Beatrix csodás gyógyulása a mellén levő tályogból. Beatrix azt érezte, hogy valaki végigsimít kezével a tályogon, erősen megnyomva azt. Fájdalmában felkiáltott biztosra vette, hogy ütött az utolsó órája. Amint Beatrix felnézett, egy tündöklő csillagot pillantott meg, annak fény sugarában egy személyt, aki éppen akkor hagyta el szobáját, és minden fájdalma elmúlt. Veronika számos csodát művelt, és ma sem télenkedik azokkal szemben, akik segítségét kérik. A boldoggá és szenttéavatási munkálatok már két hónappal halála után, 1727. szeptember 6-án megkezdődtek. Számos szemtanút meghallgattak. Az aktákat Rómába küldték. A boldoggáavatás 1804. június 17-én volt. Szenté XVI. Gergely pápa avatta, 1839. május 26-án, Szentháromság vasárnapján.

Pálffy Mária

A Jóisten segítő keze

**Beszélgetés Sunyovszky Sylvia
színművésszel**

Sunyovszky Sylvia színésznő Rozsnyón született. A Színművészeti Főiskolát Pozsonyban végezte. 1970–1971-ig a kassai Thália Színház, 1971–1990-ig a Madách Színház tagja. 1991–1995-ig a pozsonyi Magyar Kulturális Intézet igazgatója. 1996-tól a Határon Túli Magyarok Hivatalának főtanácsosa. A Drogmentes Élet Nemzetközi Alapítvány kuratóriumának elnöke. Ötven filmben és tévéjátékban szerepelt, és kb. ugyanennyi színpadi szerepben láthattuk. 1986-ban Jászai Mari-díjjal tüntették ki.

Örömmel fedeztem föl, hogy egy hamarosan bemutatásra kerülő film egyik fontos szerepét játssza.

Már Pécssett bemutatták Pozsgai Zolt író-rendező filmjét, és kora ősszel Budapesten az Uránia Filmszínházban is megtörténik a bemutató. A híres Zsolnay család életét átszövő filmben olyan nagyszerű partnerekkel forgattam, mint Őze Áron, Auksz Éva, Koncz Gábor, akikkel nagyon jó volt dolgozni. Nagyon várom a budapesti bemutatót, hisz nem csak a film nagyszerű, hanem a címe is: A föld szeretője.

Jókai Mór Fekete Gyémántok című film főszerepében

Húsz évig volt a MADÁCH Színház tagja. Sok főszerep és szerep után vált meg a színházról. Miért?

Életem gyönyörű időszakát tölthettem a nagyszerű Társulatban. Játshattam Gábor Miklóssal, Pécsi Sándorral, Lázár Máriával, Márkus Lászlóval, Mensáros Lászlóval, Tolnay Klárával és még sok-sok színészlegendával. Lubickolhattam a kitűnő darabokban, az Ármány és szerelemben, Molnár Ferenc Hattyújának címszerepében, Beatrix voltam Illés Endre: Spanyol Izabellájában. Játsoztam Tamási Áron Csalóka szivárvány című darabjában, Szabó Magda trilógiájában: a Meráni fiúban, a Csata címűben, valamint a Béla királyban, amelyben Mária királynét alakítottam. Hilary voltam Slade Jutalomjátékában és Shakespeare Lóvá tett lovagok francia királylányja, amely darab óriási siker volt. Aztán egyszer elfogyott körülöttem a levegő. Új igazgatót választott a társulat Kerényi Imre személyében. Egy évig vártam újabb feladatra, míg feltűnt a nevem a próbatáblán egy bukásra ítélt darab főszerepében. Természetesen nem vállaltam, felmondtam, ami végül is engem igazolt, mert hiába mutatták be másik főszereplővel – hét vagy nyolc előadás után – levették a műsorról. Jó, hogy így tettem, így nem bukással távoztam sikereim színházától.

Pécsi Sándorhoz, vagy ahogy Ön hívta és hívja most is, Sanyikához szoros barátság fűzte. Hogyan indult barátságuk?

Betlérben ismertem meg őt, ahol a régisége-

kért, a történelemért rajongóként járt a kastélyban, és én kalauzoltam, mint 17 éves diáklány. Évek múltán a Madách Színházban életem első budapesti bemutatóján találkoztunk újra. Én Lujzát játszottam Schiller Ármány és szerelem című darabjában és Sanyika az apa szerepét. Amikor meglátott, azonnal felismert: Ugye te vagy az a kislány Betlérből? Hát így indult a barátságunk, amely egészen a haláláig tartott. Sokat segített, atyai jó barátomként nagyon sokat tanultam tőle. Utolsó szerepére, a Falstaffra készülve hagyott itt bennünket. Szerepének tanulása közben az ágyán a szerepkönyvvel a kezében lett vége földi létének. Végül a Színház a halála után sem mutatta be más szereplővel a darabot, de neki sem volt kedve a szerephez, félt tőle. Utolsó nap is benn volt a színházban. Igaz, nem egy környéken laktunk, de sokszor hazavitt előadás után, hiszen kezdő színésznőként, még nem volt autóm. Így történt ezen a napon is, hazavitt, és ez volt az utolsó találkozásunk. Egy nagy színészt, igaz, hű barátot vesztettem el személyében.

Sylvia, Ön nagyon szép most is! Okozott-e ez előnyt a pályáján?

Soha nem tartottam magam nagyon szépségnek. Igaz, csúnyának sem. Ehhez egy történet. Várkonyi Zoltán a Néma levante című Heltai műből készült filmet csinálni. Nem találta az igazán neki tetsző Ziliát. Már ötven körül volt a színésznők száma, akikkel próbafelvételt készí-

Keresztény művészek

tett, aztán úgy döntött, hogy én kapom meg a szerepet. Közbe jött egy „apróság”, ugyanis babát vártam, amit becsületesen bevallottam. Úgy döntött, megvárja, míg világra hozom és utána forgatja le a filmet. Az élet közbeszólt, a várakozás alatt a filmgyár megvonta az anyagiakat a produkciótól, így nem készült el Várkonyi filmje. Viszont támogatást kapott arra, hogy filmet készítsen Jókai Mór Fekete gyémántok című művéből. Újból felkért, hogy menjek el a próbafelvételekre. Annak ellenére, hogy túl szépnek tartott egy bányászlánynak, mégis engem választott, és a sminkesek segítségével ezt is megoldottuk. Megkaptam a film főszerepét, ami nagyszerűen sikerült. Óriási népszerűséget hozott nekem, de a rendezőnek és a filmben szereplő nagyszerű partnereimnek is. A legsikerültebb Fekete gyémántok feldolgozás készült el a filmmel. Hát ennyit arról, hogy előnyt vagy hátrányt-e jelent egy színésznőnek a szépség.

Őn játszott az Evangélium Színházban is.

Valóban. Az Evangélium Színház éppen a taxisblokád napján alakult meg, és Lessing Bölcs Náthán című darabját mutattuk be. Az Udvaros Béla által jegyzett társulás alapító tagja voltam. Később a Sík Sándor-féle István király című drámában alakíthattam Bitskey Tibor partnereként Gizella királyné szerepét. Hálával és szeretettel gondolok erre az időre, hiszen egyéb elfoglaltság miatt a társulat miattam vállalta az esti próbákat, amit utólag is köszönök nekik.

Férfjével, Fekete Györggyel

Balról jobbra: Dr. Drippenyé Szűcs Katalin, Nemeskürty István és Szokolay Sándor

A Madách Színházból való távozás után a pozsonyi Magyar Kulturális Intézet igazgatója 1995-ig, majd 1998 között a Határon Túli Magyarok Hivatalának főtanácsosa volt. Hogyan lett színészből hivatalnok?

1991. év fordulatot hozott

Huszi Péterrel a Spanyol Izabella színműben

A föld szeretője c. filmben Auksz Évával

Fotó: Eötvös Szabolcs

életemben. Színházi szerződés nélkül, éppen akkor váltam el férjemtől húsz évi házasság után, szóval minden rossz összejött, ami jöhetett. Ekkor éreztem, hogy rajtam csak a Jóisten segíthet, és segített is. Igaz bíztam is és kértem is segítségét. És a segítség meg is érkezett. Barátaim, akik mindig is figyelemmel kísérték életemet, szóltak, hogy lehet pályázni a pozsonyi Magyar Kulturális Intézet igazgatói székére. Igen ám, de hogy kell ehhez hozzá kezdeni? Végül elkészítettem és beadtam a pályázatom és megkaptam az igazgatói posztot. Életem legszebb évei következtek. Igazán nekem való feladatot volt, örömmel végeztem. Szóval ez egy csoda volt az életemben. Köszönöm a Jóistennek, hogy segítő kezet nyújtott barátaim által, akkor, amikor a legnagyobb szükségem volt a segítségre és hozzájárulhattam a rendszerváltás utáni időkben, hogy a szlovák–magyar viszony jó irányba forduljon és a felvidéki magyaroknak támasza lehettem.

Ez az időszak még tartogatott az Ön számára meglepetést, hiszen megismerkedett Fekete Györggyel.

Gyurka 1993-ban elveszítette édesanyját, és meghalt szeretett felesége is. Mint említettem, 1991-ben elváltam, egyedül éltem a lányommal. 1994-ben két magányos ember találkozása volt a miénk. Két erős egyéniség vagyunk, de ez nem baj, ha megértjük egymást és a kapcsolat jól működik. Gyurka egy különleges ember. Mindig

A Hattyú címszerepében Pécsi Sándorral

is felnéztem rá. Örülök az élet ezen nagy ajándékának. Tizenhat éves a mi házasságunk és remélem, hogy életünk végéig tart.

Több társadalmi megbízatást is ellát! Gondolok itt a Magyar Örökség díj bizottságában való részvételre is.

miség jeles képviselőinek párbeszédére adnak lehetőséget, ahol megfogalmazódhatnak a nemzet stratégiájának fontos lépései. Ezeknek az összefüveteknek állandó vendége Orbán Viktor miniszterelnök. Az első találkozó

nem vagyok méltó arra, hogy ez megtörténjék velem. Azóta is nagyon szívesen és sokszor térek be nyitott templomba, amikor nincs semmilyen szertartás hálát adni az Istennek szüleimért, lányomért, unokáimért, férjemért, gyógyuláso- mért, és azért, hogy amikor kértem segített és megsegít.

Élnek még a Szülei?

Édesapám már sajnos nem, de édesanyám 89 éves, még jó egészségnak örvend. Közel lakik a nővéremhez, aki nagy szeretettel gondoskodik róla, bár anyukám még önellátó. Havonta kétszer kiutazom hozzá.

Sok sikeres filmszerepet játszott. Színházban játszani vagy filmezni szeretett jobban?

A színházat sokkal jobban szerettem, hiszen jelenetről jelenetre lehet megformálni az alakítandó szerepet. A filmnél a rendező kezében összpontosul minden, hiszen nem kronológiai sorrendben veszik fel a filmet. Viszont a filmszerepek, tv-szerepek hozzák a népszerűséget, s ez által, sokkal kíváncsibbak az emberek a színész színházi alakításaira.

Jókai Mór Fekete Gyémántok c. film főszerepében

Unokáival: Villóvel és Csengével

2003. szeptember 3-án volt. És azóta is folyamatos.

Úgy tudom, hogy évekig dolgozott a Vakok Intézetének.

Ó, ez egy különösen szép feladat volt. Óriási munka, hiszen Szabó Lőrincz, Tóth Árpád, Reményik Sándor, Radnóti Miklós és Heltai Jenő összes versét mondtam hangszalagra. Nem volt könnyű feladat úgy elmondani a verseket, hogy az általam elmondottak, ne befolyásolják a hallgató versértelmezését. Nagyon sok munka volt, amelyben nagy örömet leltem. Ez is honorárium nélküli társadalmi munka volt. Jutalmam az volt, hogy ezt a hanganyagot az ország egész területén élő vakok és gyengénlátók a könyvtárból kikölcsönözhatték, és sok-sok versmondó versenyt rendeztek a felvett anyag alapján. Ezeken a versenyeken zsűritagként jó volt megtapasztalni, hogy a vakokból mennyire más érzelmeket vált ki egy-egy vers, mint a látó emberekből.

Hívó ember Ön?

Római katolikus vallásúként születtem. Voltam elsődolgozó, bérállított. Drága szüleim fontosnak tartották a vasárnapi szent miséken való részvételt, amiken mindig szívesen vettem részt. Kislányként egyszer amikor zárva volt a templom nagyon szerettem volna bemenni. Letérdeltem és úgy imádkoztam, hogy nyíljon meg az ajtó, de nem nyílt meg. Hitemben nem rendített meg, sőt megerősítést kaptam, hogy még

Voltak szerepálmái?

Igazából nem. Egyszer szerettem volna Sopronban eljátszani a Hattyú címszerepe után az anyaszerepet, de nem valósult meg. Felhívtam Szilágyi Tibort, ő volt az igazgató. Jó barátságban voltunk előtte, hiszen kb. kétszázszor volt önálló estünk, de arra sem méltatott, hogy visszahívjon. Ezt is csak azért kértem, mert ez lett volna az első anyaszerepem.

Boldog ember?

Boldog vagyok! Sok mindennek tudok örülni, de legjobban az unokáimnak. Csak az tudja, milyen csodálatos dolog ez, akinek van unokája!

Tudom, hogy végleg visszavonult a színpadtól, mégis megkérdezem, ha egy olyan szerepet ajánlanak fel Önnek, amely kimondottan a személyére íródott – eljátszaná?

Erre határozott nimmal tudok válaszolni. A mai színjátszás – tisztelet a kivételnek – nem az amiért én színész lettem. A színpadi trágárság, meztelenkedés nem az én világom. Hiszem, hogy a színháznak tanító feladata van. Jóra, szépre, gondolkodásra, a helyes magyar beszédre, a történelem megismerésére kell nevelni az embereket, de főleg a fiatalságot. A színház maga a csoda.

Gréczi László

Orbán Viktor miniszterelnökkel és Hámori Erzsébet fotóssal

Szívesen áldozok időmből az úgynevezett társadalmi megbízatásokra. Így a már említett bizottsági munkában, a Polgári Hermina Alapítvány kuratóriumának elnökeként az évente Kötösén megtartott Polgári Piknik kitalálója és szervezője vagyok. Ezek a találkozások az értel-

Én a Jóistenben bízom, nekem Ő a szponzorom!

Beszélgetés Lázár Vilossal, a Magyar Lovas Szövetség elnökével, a legeredményesebb kettesfogathajtóval. Tíz VB-en állt rajthoz, ezeken összesen hétszer aranyérmet szerzett: négyet csapatban hármat egyéniben. Sokszoros magyar bajnok. Nyolcszor győzött a Magyar Hajtó Derbin. – Budapest XVII. Kerület Díszpolgára 1999; Világbajnoki Érme 1989, 1999, 2001, 2003, 2007; Magyar Köztársaság Elnöki Érme 1999, 2001; Széchenyi Díj 1999; Örökös Bajnoki Cím 1999; Arany Ostor Díj 1993; Abonyi Imre Díj 1999, 2001; CBA Aranyjelvény 1999; Év Lovas Sportolója 1993, 1999, 2001; Év férfi sportolója III. 1999, II 2001; Magyar Sportszilagok Fala 2005.

Lázár Vilossal, a többszörös fogathajtó világbajnokkal beszélgetek a lovassportról, munkájáról, családjáról. Nehéz olyan kérdést feltenni Önnek, amelyet még ne tettek volna fel, de azért én mégis megkérdezem, honnan van a lovassport iránti szeretete? Családi hagyományon alapult? Gondolom, már az édesapja is fogathajtó volt?

Nem, nem. Már több interjúban elmondtam, hogy a lovassport nagyon könnyű helyzetben van Magyarországon, mert könnyen fejleszthető, hiszen egy fantasztikus hagyományunk van, amely a világon egyedülálló, és olyan nemzet vagyunk, amelybe genetikailag bele van kódolva a ló iránti szeretet. Ez fantasztikus, és mi ezt a hagyományt a saját bőrünkön tapasztaltuk meg. Édesapánk Kőbányán született, és az ő idejében még jártak sörös lovak az utcán. Ez adott neki ihletet, hogy vásároljon egy lovat, nem is magának, hanem a fiainak, nekünk vett egy pónilovat, amely aztán teljes mértékben meghatározta a további életünket. Csak érdekességképpen említem meg, hogy húsz évvel ezelőtt, ahol csak megfordultam, különböző körökben, vállalkozók, üzletemberek között, amikor azt mondtam, hogy lovakkal foglalkozom, akkor körülbelül úgy néztek rám, mint egy úrturistára. De most már nem kell magyaráznom, mert többnyire tudják, hogy mivel foglalkozom, hogy mi az, amit én nagyon szeretek.

Arra soha nem gondolt, hogy egyéni lovaglásban induljon? Miért pont a fogathajtás mellett döntött?

Fotó: Lázár Lovaspark

Ennek nagyon egyszerű oka van: mint mondtam, ezt a sportot ismertük meg gyerekkorunkban. Vettünk egy tanyát Kecskemét mellett, ahol 1978-ban fogathajtó világbajnokságot rendeztek. Pont abban az erdőben, ahol a tanyánk volt, és így kerültünk kapcsolatba a fogathajtással. Egy tizenéves fiatalembernek példaképre van szüksége, akit követhet. Akkoriban Abonyi Imre, Fülöp Sándor, Bárdos György, Juhász László voltak a legnagyobbak a fogathajtásban. Ők fantasztikus egyéniségek és sportolók voltak. Rendszeresen jártunk a fogatversenyekre, és hozzájuk szerettünk volna hasonlítani. Az ő eredményeiket szerettük volna elérni vagy túlszárnyalni. Ezért lettünk a testvéremmel fogathajtók. Lehet, hogyha díjugrató versenyekre jártunk volna, és ott találjuk meg a példaképeket akkor most díjugratók lennénk.

Ezek szerint a véletlennek köszönhető, hogy fogathajtó lett Önből és a testvéreből, mert Balczó Andrással is találkozhatott volna mint példaképpel.

A Lázár fivérek

Zoltán és Vilmos

Így van, ha akkoriban vele találkozom, lehet, hogy most öttusázom.

Őn mindent megnyert a fogathajtó világversenyeken, az akadály-, a maraton- és a díjhajtásban. Ezért inkább a nagy bukásokról érdeklődöm? Voltak-e ilyenek?

Hát, persze, legutóbbi a kecskeméti világbajnokságon.

Mi volt az oka?

A sportban benne van a bukás is. Sok függ attól, hogy mennyire feszítjük a határokat, közelítjük vagy túllépjük. Kecskeméten túlléptük egy hibás fordulónál. Volt egy nagy koccanás, én kirepültem a fogatból, kifícamodott a vállam, a lovak megfordultak. Elbuktam azt a versenyt, amikor borultam. De az embernek be kell vállalnia a kemény dolgokat, hiszen egy lagymatag, közepes versenyzéssel nem nagyon lehet nyerni.

Gondolom, sok segítőtje van a lovak felkészítésében. Személyesen is foglalkozik a világbajnokságon induló lovakkal?

Igen, ez a legfontosabb. A nagy fogataim mindig én választottam ki, és én tanítottam be a lovakat az első pillanattól kezdve, mindent én csináltam. A lovakkal való személyes kontakton nagyon sok minden múlik. A mi esetünkben a felkészítés, az idomítás hatalmas hangsúlyt kap, és talán nemcsak azért lettünk fogathajtó világbajnokok, mert jó versenyzők vagyunk, hanem, mert értjük azt is, hogy hogyan kell felkészíteni ezeket a feladatokra a lovakat.

Lesz utánpótlás a családból?

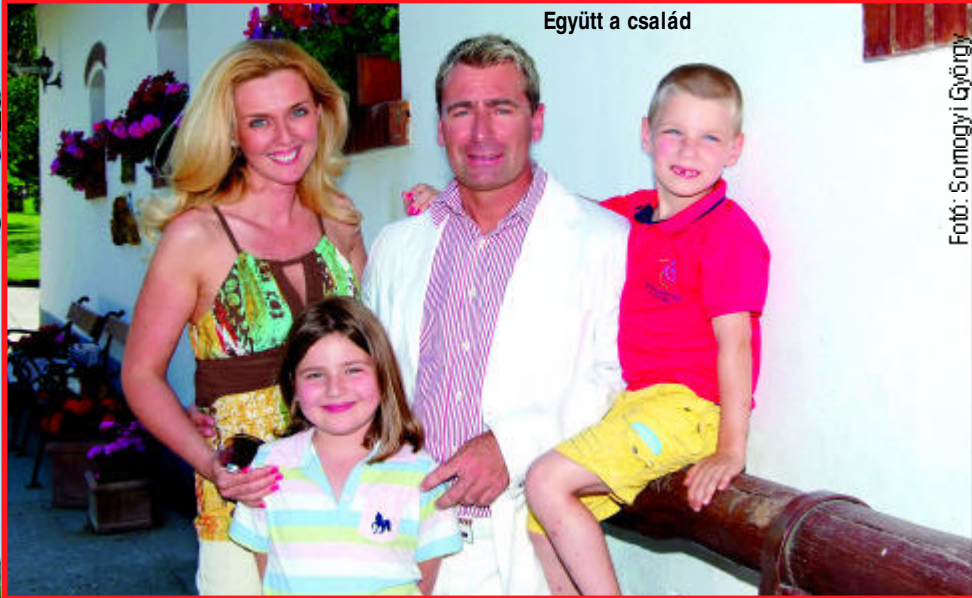
A családból már van. A testvérem fia, az ifjú Zoltán, aki most tizenkét esztendő, már a Junior válogatott tagja. Nemrég a felnőttek között nyert két versenyt. Az én gyerekeim kisebbek. A lányom most lesz nyolc éves. Ő nagyon szépen lovagol már, csak a hatéves fiamat nem hozza még lázba. Őt mindennap valami más divatos

Falusi udvar bejárata

Együtt a család

Fotó: Somogyi György

Tudom, hogy hívő ember. Konzervatív katolikus nevelést kapott, ezért érdekelne, hogy volt-e már olyan érzése versenyzés közben, hogy elkéne a Jóisten segítségével.

Mint minden sporthoz, a fogathajtáshoz is sok mindenre szükség van. Először is teljes felkészültségre, jó lovakra és a versenyen természetesen sok-sok szerencsére. Meg persze tá-

A domonyvölgyi Lázár Lovaspark csárdája

dolog köti le. Főleg a Star Wars érdekli, aztán lovak akar lenni, a következő nap tűzoltó, tehát igazából még nem döntötte el. Egyébként ő is ügyesen lovasol, csak ő még nem olyan szenvedélyes lovas, mint a nővére vagy az unokatestvére.

Hihetetlenül jól esik nekem, amikor azt látom, hogy a fiatalok körében egyre népszerűbb, egyre divatosabbá válik ez a sport. Sok ifjúsági vagy fiataloknak szóló műsorban hallom és látom, hogy lovakkal foglalkoznak.

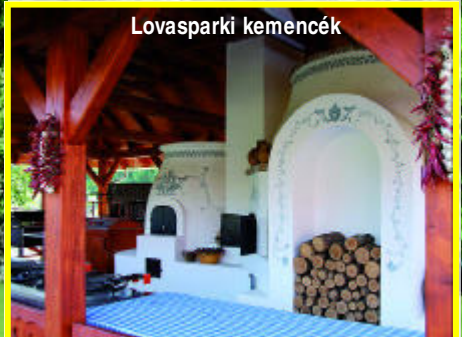
Őn nemcsak a sporteredményeiről híres, hanem arról is, hogy a CBA magyar üzletlánc alelnöke, rész tulajdonosa és nem mellesleg a Magyar Lovas Szövetség elnöke. Hogyan tudja ezt a sokféle feladatot összeegyeztetni a sporttal, hiszen mindkettő egész embert kíván és teljesen más jellegű feladat.

Én a CBA alelnöke és az egyik tulajdonosa vagyok, mert többen vagyunk tulajdonosok és többen dolgozunk a cégért. Már olyan nagyszámú képviselőnk, hogy egy nagyon komoly menedzsment segíti a munkánkat. Heti két napomat köti le a CBA-val való foglalkozás, az anyacéggel történő feladatvállalás. Emellett a saját cégeimmel is foglalkoznom kell, amelyek – mint frencsájz-tag – a nagy cégen belül üzemeltetnek. A Lovasparkra, a Lovassport Szövetségre, a CBA-ra, a befektetésekre és a családomra egyaránt időt kell szánnom. Jól bírom, néha alszom is egy kicsit.

Őn szerint hogyan tudják a hazai nagyvállalkozók a kis- és középvállalkozókat segíteni, hogy ne menjenek tönkre?

Véleményem szerint elsősorban egy egészséges nemzeti gazdaságpolitikára van szükség, és ha ezért minket bírálát érne, akár az Európai Unióban, akkor nyugodtan el lehet mondani, hogy Franciaország vagy Németország hason-

Lovasparki kemencék

mogatókra is szükség van, de amikor megkérdezik tőlem, hogy én kibem bízom, vagy ki az én legnagyobb támogatóm, akkor én mindig azt mondom, hogy én a Jóistenben bízom, nekem Ő a szponzorom. A vallásos neveltetést a gyerekeink ugyanúgy megkapják, mint mi a szüleinktől annak idején. Felekezeti iskolába járnak, a hit mindig fontos volt számunka.

Végezetül, kérem, mondja el a magazin Olvasóinak, hogy mi a legnagyobb érték az életében?

Nekem a család és a ló. Ez a kettő együtt van jelen az életemben. A gyerekek is lovasolnak, együtt járunk versenyre, ez családi program. Nekem a család és a ló iránti szeretet összekapcsolódik. Ezt nem lehet különválasztani egymástól.

Köszönöm a beszélgetést, és sok sikert kívánok a további versenyekhez.

Kuruczleky Ilona

Világ bajnokok terme

lóképpen működik. Nem szabad hagyni, hogy az érdekeinket ne tudjuk érvényesíteni. Az Európai Uniónak nem egy gyarmata vagyunk, hanem a teljes jogú tagja, és ennek megfelelően kell a céljainkat megvalósítani. A többi tagállam is védi a saját iparát, a mezőgazdaságát, a saját termelőit, a saját kereskedőit, és ugyanezt kell tennünk nekünk is.

Dr. Gloria Polo Ortiz

Akit villámcsapás ért

A kolumbiai fogorvosnő, Dr. Gloria Polo Ortiz, sikeres és a társasági életben is elismert aszszony volt. Váratlan balesete után – több napon át tartó kómában megrendítő élményekben részesült – felismerte, hogy az élet több mint pénz, siker és szórakozás. Láta felszínes, hitetlen, világius életét az örökkévalóság mérlegén. Az Úrral való találkozása teljesen megváltoztatta. Felgyógyulása is csoda volt, ahogy orvosai tanúsítják, de lelkének megváltozása a legnagyobb csoda. Ma járja a világot, és mindenütt tanúságot tesz arról, amit látott és hallott. Plébánosa és püspöke tanúsítják, ahogy ami történt vele az valóság. Áldásukat adják rá, hogy evangelizációs munkáját végezze. – Az alábbiakban részleteket közlünk a könyvből. (A könyv megvásárolható: Emmausz Közösség 1145 Budapest, Thököly út 120. Tel: 222-5306)

Az, amit most elmondok nektek, 1995. május 5-én a Bogotai Nemzeti Egyetemen történt, délután 16,30 körül. Fogorvos vagyok. Én és 23 éves unokaöcsém, aki szintén fogorvos, a diszsertációkon dolgoztunk. Ezen az esős pénteki napon együtt mentem vele és férjemmel a fogorvosi fakultásra, hogy elhozzuk a szükséges könyveket. Csak egy esernyő volt nálunk, ezért – unokaöcsémrel szorosan egymás mellett – ez alatt mentünk. Férjemen vízhatlan kabát volt, és közvetlen a könyvtár fala mellett haladt. Mi pedig, hol az egyik, hol a másik oldalon haladtunk, hogy kikerüljünk a pocsolyákat.

Észre sem vettük, hogy egy fasor közelébe értünk, és ahogy ide-oda ugráltunk, belénk csapott egy villám, ami olyan erős volt, hogy elszenesedtünk. Unokaöcsém ott a helyszínen azonnal meghalt. Engem a karomon keresztül ért a villám, külsőleg is és belsőleg is megégett a testem. Ez a hatalmas erejű villám elégett rajtam minden húst, a mellem is eltűnt. Különösen bal oldalamon, ott lett egy nagy lyuk. Nem volt már rajtam hús, bordáim, hasam, altestem, lábaim és a májaim is elszenesedett. Jobb lábamon keresztül távozott belőlem a villám. A vesém, tüdőm és a petefészkem is erősen megégett. Spirállal védekeztem a gyermekáldás ellen. Ez az eszköz rézből van, ami jól vezeti az elektromosságot. Ezért égett úgy meg a petefészkem. Olyan kicsi lett, s úgy nézett ki, mint két összeszáradt szőlőszem egy elszáradt venyigén. Leállt a szívem és gyakorlatilag teljesen élettelen voltam. Testem rángott és vibrált az elektromos ütéstől. A nedves talaj elektromos töltés alatt volt, ezért abban a pillanatban senki nem tudott segítségemre sietni. Hozzám érni hosszú ideig szinte lehetetlen volt

A csoda, amit az Úr tett velem

Három tény szeretnék említeni, amelyet igazol a testem. Először a szívem leállítását. Annak ellenére, hogy hosszabb ideig nem volt szív működés, gépekre kapcsolva kómában feküdtem, nem szenvedtem agykárosodást. Ugyanilyen csoda az is, hogy az elűszkösödött vesém és tüdőm működni kezdett. Éppolyan nagy csoda volt, hogy a bőröm

kezdett helyrejönni. Az egész testem, miután lehúzták róla az elégett bőrt, egyetlen nyílt seb volt. Látható volt a nyers hús és mérhetetlen fájdalmat éreztem. Úgy égett mindenem, mintha tűzben lennék, kívül, belül, minden lélegzetvételnél. A lábaim elszenesedett fadarabhoz hasonlítottak, egészen feketék voltak.

Egy hónap múlva azt mondták az orvosok: „*Hihetetlen az a hatalmas csoda, amit Isten tett veled. Csodálatosan rendbejött a bőröd. Néhány helyen vékony hártya képződött, de még sok helyen vannak benne nyílt részek. De azok a helyek, ahol már vékony bőr van, reményt adnak arra, hogy az egész tested újra védő bőr fogja borítani. A lábakkal viszont gond van, nem tudunk már semmit tenni, sajnos amputálni kell.*” Uram, köszönöm azt a második lehetőséget, amit adtál nekem. Csak egy apróságot kérek, egy egészen kicsit. Hagyd meg nekem ezt az elcsúfult lábamat. Csak annyira tudjam mozgatni, hogy legalább félig fel tudjak emelkedni. Nagyon hálás leszek neked. Az imám után egyszer csak elkezdtem érezni, hogy az elszenesedett lábamban áramolni kezd a vér. Mikor az orvosok vizitelni jöttek, hogy elvégezzék az amputálás előtti utolsó vizsgálatokat, elcsodálkoztak, amikor felkeltem az ágyból. Lábra álltam és megtartottak a lábaim, nem estem el.

A másik nagy csoda, amit az Úr tett velem, a következő: nem volt már mellem. Elszenesedtek és eltűntek. Nézzük tovább Isten csodálatos tetteit. „*Tudja, Gloria, ezt azzal a kis darab májjal, ami megmaradt önnek, túlélheti. De a petefészek teljesen összezugorodott, elszenesedett, beszáradt. Összeszáradt szőlőszemre hasonlít, ezért soha nem lehet már gyereke.*” – mondta az orvos. Gondoltam magamban, köszönöm Istenem, legalább ezektől a gondoktól megszabadítottál. Tehát természetlen vagyok. Hála és tisztelet ezért neked, legalább egy gonddal kevesebb. Másfél évvel később feszülést és viszketést éreztem ott, ahol a melleim voltak, és emelkedni kezdett a bőröm. A bordáimat már több bőr fedte. Fájdalmakat éreztem, s egyszerre csak láthatóvá váltak a melleim. Növekedni kezdtek. Számomra furcsa és megmagyarázhatatlan

volt, hogy ismét lett mellem. És tudjátok mi volt ennek az oka? Megállapítottam, hogy várandós vagyok. Várandós, az összezugorodott petefészek ellenére. Isten visszaadta ezért a melleimet. S ilyen mellem már abban a helyzetben voltam, hogy csodálatos, egészséges kislányomat anyatejjel táplálhattam. Legfiatalabb lányomat Maria Josénak hívják. Helyreállt a menstruációm, újra normalizálódtak a női hormonok. Petefészkem ismét termelt petesejtet. Ezek azok a nagy csodák, amiket Isten velem és a testemmel tett, s amiről tanúságot teszek.

A történet másik oldala

Én (a lelke), amikor kómába kerültem, egy gyönyörű fehér alagútban találtam magam. Fehér fény vett körül, egy leírhatatlan fehér fény, mely boldogsággal, békével töltött el. Az érzések emberi szavakkal ki sem fejezhetők. Megszűnt a tér és az idő. Ebben a fényben haladtam előre, örömmel és boldogan, semmi nem nyomasztott ebben az alagútban. Ahogy felnéztem, az alagút végén olyasmit láttam, mint a Nap, egy fehér fényt. Ez a fény számomra olyan volt, mint a nagy szeretet és a béke forrása, bennem és körülöttem. Ilyet a földön nem ismertem. Mialatt haladtam előre az alagútban, arra gondoltam, hogy hiszen én meghaltam. Újra felnéztem és valami nagyon szépet láttam. Egy pillanat alatt egyszerre láttam mindenkiket az életemből, élőket és holtakat egyaránt. Átöleltem dédszüleimet, nagyszüleimet, szüleimet, akik már meghaltak. Csodálatos teljessége volt ez a pillanatnak. Mielőtt folytatnám tanúságtételemet, kedves testvéreim, be kell vallanom, hogy milyen volt a vallásos életem. Ebben is, mint egész életemben „diétáztam”. Tehát a kapcsolatomban az Istenrel egy diétázó katolikus voltam. Fontos, hogy tudják, rossz katolikus voltam. Hiányzott az ima ereje, hiányzott belőlem a hit. Nem hittem a kegyelem és a szentmiseáldozat erejében. Nem féltem már a bűn miatt, kezdtem teljesen megszakítani a kapcsolatot Istennel. De a bűnök nemcsak a szívemben voltak, hanem elkezdtem kifelé is terjeszteni a nézeteimet, és másokat is megfertőztem.

Valóban van ördög

Amikor ebben a borzalmas helyzetben voltam a kórházban, micsoda rémület tört rám! Egyszerre csak azt látom, hogy valóban vannak démonok. És most eljöttek, hogy magukkal vigyenek. Magam előtt láttam ezeket a félelmetes ördögöket. Nem olyanok voltak, mint amilyeneket a földön képzelünk. Sokkal borzalmasabbak ezek az ördögök. Látom, ahogy kijönnek a műtő falából. Egész normális, megszokott embereknek tűnnek, de ijesztő, szörnyű a tekintetük. Gyűlölet sugárzik a szemükből. Egyszerre megértettem, hogy az adósuk vagyok. Azért jöttek, hogy behajtsák rajtam az adósságot, mert elfogadtam a bűnre való ajánlatukat. Ezért fizetnem kellett, s az ár én magam voltam. Eladtam a lelkem az ördögnek, üzleti kapcsolatba kerültem vele. Bűneimnek következményei voltak. A bűnök a sátán tulajdonai, nem adja ingyen, fizetni kell értük. Az ár mi magunk vagyunk. Ha tehát vásárolunk a boltjában, ki kell fizetnünk az áru értékét. Ennek legyen a tudatában! Egyszerre csak minden bűnöm, amit az utolsó szentgyónásom óta elkövettem, életre kelt. Minden bűnért fizetni kell, fizetünk lelkiismeret furdalással, belső békénk elvesztésével és egészségünkkel, amely tönkremegy. Ez a lelkem, a szellemi lelkem halála volt. Örökre elveszünk. A borzalmas horror alatt a szakadék szélén, megéreztem, hogy Szent Mihály arkangyal megfogja a lábamat. A testem beleesett a szakadékba, de ő tartotta a lábamat.

Az abortusz a legsúlyosabb bűn, ami minden bűnnél nagyobb

Amikor „Életem Könyvében” Isten ötödik parancsolatához értünk – „Ne ölj” –, azt gondoltam magamban: végre, itt már nem tudnak mit felróni nekem, mert én nem gyilkoltam, soha nem öltem meg senkit. Minden gyerek már a fogantatásakor megkapja a halhatatlan lelket, egy teljesen kész, fejlett lelket. Ez a lélek teljesen egész, érett. A lélek nem növekszik, mint a test. Isten készre teremti. Amint az ondó és a petesejt egyesültek, egy végtelesen szép fénysugár képződik. Ez a fény olyan, mint egy nap, az Úristen és az Ő végtelen szeretetének ragyogásából fakad. Ebben a pillanatban az Isten által alkotott lélek már érett és felnőtt, ez egy képmás, és Istenhez hasonló. Ez a fiatal élet belemerül a Szentlélekbe, mely Isten szívéből ered. A megtermékenyített nő öle megtelik ezzel a fénnel, az Úr és az általa újonnan alkotott lélek egyesülésének ragyogásával. És ha ők (a gyilkos nő és az abortusz végző) fogóval megfogják, és szétdarabolják ezt a gyereket, ó, hogy harcol ez az apró lény az életéért! Láttam, hogy megremegett és megborgongott az Úr, mikor ezt a lelket a kezéből kiszakították. Amikor egy ilyen babát megölnék, az olyan keservesen sír, hogy az egész menny megremeget. Az én esetemben, amikor – a balesetem előtt – megölettem a babámat, szívet tépő kiabálást hallottam, hangosat és erőset. Hallottam, amint Jézus nyögött a kereszten, és láttam fájdalmát e miatt a

lélek miatt, és minden olyan lélek miatt, akit elhajtottak, és elvették tőle az élethez való jogot. Jézus pillantása a kereszten tele volt fájdalommal, leírhatatlanul szenvedett. Aki ezt látná, biztos, hogy soha többé nem végeztetne abortuszt.

Kérdezem tőletek, hány abortuszt végeznek évente ezen a világon? Vagy akár csak egy nap? Vagy egy hónapban? Le tudjátok mérni a bűnök rettentő méreteit? A tömeggyilkosság mértékét, a fájdalmat és szenvedést, amit az Istennek okozunk? Neki, aki olyan kegyes hozzánk, és szeret minket, mi pedig, mint szörnyetegek egyre csak bűnököt követünk el. És mind az a fájdalom, amit saját magunknak is okozunk, és életünk gonoszsága, minket is hatalmába kerít.

Minden alkalommal, amikor egy magzat, egy ártatlan gyermek vére kifolyik, ez olyan, mintha tűzáldozatot mutatnánk be a sátánnak. Hatalma egyre jobban nő a Földön. A gyermek lelke kétségbeesetten segítségért kiabál, de senki nem akarja meghallani! Még egyszer megismétlem nektek: ez egy érett, felnőtt lélek, ha nincs is kifejlődött teste, de minden része már megvan. Ahogyan az alma-magban is, minden benne van, hogy terebélyes fa legyen belőle. A testnek fejlődni és nőni kell, de a lélek már készen van. Ez a kiáltás, ami a fiatal életből kitör, amikor megölik, megrázza az eget. A pokolban győzelmi ordítás tör ki, mint egy futballmeccsen, amikor gólt rúgnak. A pokol olyan, mint egy stadion, óriási belátható területen rengeteg démon, ördög és alördög van, akik diadalittasan ordítanak. A démonok rám öntötték a gyermekem vérét, ami a lelkiismeretemben volt, és azoknak a vérét, akiket arra bízattam, hogy vetesse el a gyermekét. És az én világos lelkem átláthatatlan sötétségévé vált. Miután elvettem a gyermekemet, érzéketlen lettem a bűnökre, valóban azt hittem, hogy nincsenek bűneim. De az Úr még többet mutatott nekem, hogy az úgynevezett családtervezés hogyan vonja maga után a további abortuszokat. Az orvossal feltettem magamnak egy rézspirált, hogy megelőzzem a fogamzást. Tizenhat éves korom óta alkalmaztam ezt a fogamzásgátlást. Egészen addig a napig hordtam, amíg belém nem vágott a villám. Ha szerettem volna gyereket, eltávolítottam volna. Minden nőnek szeretném elmondani, hogy a spirál abortuszt okoz. A megtermékenyített pete nem tud beágyazódni és elhal. Ez egy mikroabortusz. Miután megtermékenyült a pete, be akar ágyazódni a méhbe, de a spirál miatt nem tud. A megtermékenyített petesejt már emberek, van már tökéletes

lelkük, és nem engedik meg nekik, hogy éljenek. Borzasztó látni, amikor a megtermékenyített petesejtet, az életképes embert ily módon hajtják el. Ezeket a kis napokat, ezeket az „isteni szikrákat” kioltják, megölik, és ezeknek a magzatoknak a kiáltása megrengeti a mennyet.

Megmutatták nekem a babákat, akiket magam öltem meg, akiket elhajtottam. És úgy, ahogy most Önök, első pillanatban azt se tudtam, hogyan, mikor, hol. Amikor megmutatták, akkor világos lett. Már az elején meséltem Önöknek, hogy a családtervezésnél védekezési módszerek a spirált választottam. Elborzadva néztem a méhemet, hány petém termékenyült meg, és akart kisbabává válni. Láttam azokat a fényszikrákat, amelyek az új lélek keletkezésénél felvillantak. Hallottam ezeknek a lelkeknek a kiáltását, amint az Úristen kezéből kitépték őket.

Hány magzatot öltem meg ily módon? Azért voltam olyan lehangolt, mert a méhem az élet forrása helyett temetővé vált, és kivégző helyévé züllött. Képzeld el, maga az anya öli meg saját gyermekét, az anya, akinek Isten olyan kegyelmet adott, hogy továbbadhassa az életet, hogy minden bajtól óvja és védje gyermekét, és aztán ez az anya meggyilkolja a saját utódját. A démon stratégiájával arra ösztönzi az egész emberiséget, hogy gyermekét, és ezzel a jövőjét pusztítsa el, már a csírájában fojtja meg. Kezdtém megérteni, miért volt bennem egész idő alatt olyan keserűség, miért voltam lehangolt, rosszkedvű, modortalan, mindig minden miatt morgó. Azért, mert anélkül, hogy észrevettem volna, gyilkoló géppé váltam. És ez egyre lejjebb húzott, egész a pokol széléig.

A szándékos abortusz a legsúlyosabb bűn, mert egy védtelen gyereket, egy ártatlan lényt az anyaméhben megölni azt jelenti, hogy az élet vezetését a sátánra átruházzuk, eladjuk neki a lelkünket. A démon bevisz a szakadékba, mert ártatlan vért ontottunk. Egy baba, mint egy báránka, egy „ártatlan báránka” Jézushoz, az „Isten bárányához” hasonló, aki életét adta értünk. Ez a bűn mély kapcsolatot jelent a sötétséggel, mert a saját anyja ölte meg a gyermekét. Ez az oka annak, hogy egyre több démon jön fel a mélyből, és benépesítik a Földet, hogy elpusztítsák az egész emberiséget.

Magunk is látjuk, mennyire terjed a gonoszság. Mintha mi magunk adtuk volna a démonok kezébe a kulcsot, hogy jöhessenek. És ők egyre csak jönnek, egyre többen, a prostitúció, az eltévelyedett szexualitás, a sátánizmus, az ateizmus, az öngyilkosság, az érzéketlenség és egyéb bajok démonai, amiket naponta látunk. Minden nap rosszabb lesz a Föld. A sok gyerek, akiket naponta megölnék, a pokol diadalát jelenti. Az ártatlan vér miatt kiengedték a démonokat, és köztünk garázdálkodnak. Mi vagyunk azok és csakis mi, akik az ördög előtt kitértük a kapukat, mert nem bánjuk meg, és nem gyógyjuk meg bűneinket. Életünkkel szabadságot és engedélyt adunk neki, hogy úgy bánjon velünk, ahogy neki tetszik.

Salvator nővérek

Szalvátor nővérek Kongregációja – az Isteni Üdvözítő Nővérei

Az új Veritas-ház, ahol a Salvator rend tartományi központja van

Moser Erika nővér

Moser Erika nővérrel beszélgetek, aki a Szalvátor Nővérek Kongregációjának a tagja. Először is arra kérem, hogy beszéljen a rend történetéről.

Rendünk alapítása az 1800-as évekre nyúlik vissza. Felismerve azt a tényt, hogy az emberiségnek milyen nagy szüksége van arra, hogy életet találjon és megismerje az egyedül igaz Istent, és akit Ő küldött, Jézus Krisztust. Alapítóink: Franciskus Jordan és Apostolokról nevezett Maria Therese von Wüllenweber. Jordan atya minden vágya az volt, hogy mindenki megismerje Istent, és így teljes életet élhessen. Johann Baptist Jordan (1848–1918) Keresztről nevezett Ferenc atya nevet vette fel.

Mit kell tudni Jordan atya életéről?

Jordan atya szobafestőként kezdte keresni kenyerét, majd 21 évesen ismét iskolapadba ül. 1878-ban szentelik pappá és 1881-ben alapítja meg Rómában a Szalvatoriánus Atyák és Testvérek Társaságát. Ezzel, 33 évesen az Egyház történetének egyik legfiatalabb rendalapítója. Csodálatosan bátor eszméket hirdetett a hit megújítására és terjesztésére. Célja az volt, hogy az egyházi és társadalmi életet megújítsa. Ez a gondolat abban a korban még túl merész és új volt, ezért elképzelésének csak egy részét tudta megvalósítani. 1880-ban Jordan atya több hónapot töltött a Szentföldön. Feltehetően július 4-én, a Libanon hegyén megrázó lelki élményben volt része. Amint végigtekintett a Szentföldön, egyszerre tudatára ébredt annak, hogy szerte a világon milyen nagy a vallási ínség; és mélyebben, mint valaha, a lelkébe hatoltak az írás szavai: „Az az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit küldtél, Jézus Krisztust.” (Jn. 17,3). Bensőjében megszületett

a válasz: „Igen, ó, Isten a Társulat hirdetni fog Téged és a Te egyszülött Fiadat.”

A Szentlélek indíttatására született gondolat ettől a perctől kezdve minden nehézség ellenére erősödött és növekedett benne. Apostoli Társulatát 1881. december 8-án alapította meg. Jordan atya víziókkal és elképzelésekkel teli ember volt. Minden ember számára szerette volna megnyitni a hit mélységeit, „hogy minden ember megtapasztalja Isten emberszerető jóságát.” 1882. július 4-én találkozott azzal az asszonnyal, akinek karizmája megegyezett az övével. Therese, amint Jordan atyával találkozott, azonnal tudta, hogy mi a hivatása. Ő is, akárcsak Jordan atya, ugyanazt a „mély fájdalmat” érezte mindazokért, akik nem ismerik Istent. Ő is „mindenhez ami apostoli, vonzódt”. Kettőjükben két rokon lélek talált egymásra. Therese lelkét nagy öröm töltötte el, és 1883. május 31-én egyéni fogadalmat tett a Társulatban, és az Apostolokról nevezett Mária nevet kapta.

Kérem, mutassa be az alapító Anyát is.

Therese von Wüllenweber (1833–1907), a későbbekben Apostolokról nevezett Boldog Mária, nemesi származású missziós lelkületű, társadalmi és politikai kérdésekre nyitott báronő tudatosan kereste hivatása megvalósításának útját. Saját korának közösségeiben erre nem látott lehetőséget. Meg kellett tanulnia „a kérdéseivel élni”. Találkozása Jordan atyával és közösségével választ adott arra, amit keresett. 1888-ban került sor a Szalvátor Nővérek Kongregációjának megalapítására.

Évek teltek el fájdalmas várakozásban, míg a nővérek Kongregációja létrejött. Therese imáiban gyakran vissza-visszatért, „kedves szentírás-i szakaszaihoz”, amelyek arról szóltak, hogy „az apostolok és a buzgó asszonyok hogyan dolgoztak együtt Krisztusért.” Nagy örömmel ismerte fel a Társulat szabályában élete legfőbb törekvését: „Azoknak az élete, akik ehhez a munkához csatlakoznak, apostoli élet.”

Hogyan alakult a kettejük munkája?

Mindenben egyet értettek. Jordan atya már kezdettől fogva széles látókörre tanította a nővéreket. Mindenkit ez a szellem hasson át. Egyetlen célt tűzött ki a nővérek elé: „mindenkivel megismertetni Jézus Krisztust.” Ezért gazdagok és szegények, hívők és nem hívők közé egyaránt el kell menniük. „Vállaljanak el bármilyen feladatot” Isten dicsőségét és a lelkek üdvösségét

Dr. Erdő Péter, bíboros, érsek felszenteli az új tartományi központot a Veritas-házban

szem előtt tartva. Kezdetől fogva nem ragaszkodott kizárólag egyetlen apostoli tevékenységhez.

A rend világszerte elterjedt, mondana erről is néhány szót.

Ma 33 országban körülbelül 1200 Szalvátor Atya és Testvér, valamint 29 országban körülbelül ugyanennyi Szalvátor Nővér él.

Melyek ezek az országok?

A rend fő székhelye *Olaszországban* vagyis Rómában található. Itt él az általános főnöknő és tanácsosai. A nővérek *Meránban* egy kollégiumot vezetnek, ahol olyan fiatalok laknak, akiknek nincs lehetőségük naponta hazajárni, mert magasan a hegyekben van az otthonuk. Ezen kívül egy vendégházat tartanak fenn az ide érkező, üdülésre vágyó embereknek.

Ausztriában a tanítás, felnőttképzés, egészségügy, lelki kísérés, pasztoráció a legfőbb munka területe a nővéreknek. Saját kórházat vezetnek és egy szociális otthon tartanak fenn. Igyekeznek minden korú ember számára „élet-óázist” nyújtani, különösen azok számára, akik az élet mélyebb értelmét keresik.

Belgiumban a Szalvátor nővérek egy kórhá-

Imádkoznak a nővérek

zat és több szociális otthon vezetnek. Itt is, úgy mint Németországban, nagyon erős a világiakkal való együttműködés. A rend a világiakkal együtt próbálja intézményeiben a szalvátor küldetését továbbadni.

Lengyelországban közel 80 nővér él 13 közösségben. A tartományi ház és a noviciátus Goczalkowice-Zdrójban van. Minden év augusztus 14-én itt kezdik a noviciátus két éves képzését, előtte a jelöltidőt pedig Zywiecban töltik. A nővérek szolgálata sokrétű. A tanítás és nevelés területén a bölcsődétől az egyetemig több intézményben jelen vannak. Katowicében a kórházban végeznek gyógyító tevékenységet. Krakóban és Trzebiniában lelkigyakorlatos házakban dolgoznak, Miedzywodziében és Zawójában vendégházat, Czenstochowában pedig záránodkházat működtetnek. Foglalkoznak hajléktalakkal, idősekkel és fiatalokkal, csoportosan és egyénileg is. A *Szalvatoriánus Fiatalok Mozgalma* keretén belül szorosán együttműködnek a Szalvatoriánus atyákkal, külön figyelmet szentelve a hivatásuknak. Rendünk világi ágával is jó kapcsolatot ápolnak, néhány projektet együtt is

vezetnek. Számos plébánián és templomban, valamint a varsói püspökségen is szolgálnak a nővérek. Lengyel misszionáriusok működnek a *Szentföldön, Kongóban, Ukrajnában, Szlovákiában és Rómában.*

Nagy-Britanniában a Szalvátor nővérek évekig egy szociális otthon vezettek. 1993-ban újra átérték tevékenységüket és feladva az otthon energiájukat azóta intenzíven a lelkigondozásba fektetik. Ezen kívül támogatják azokat a nővéreket, akik különböző országokból Angliába jönnek nyelvet tanulni.

Romániában 1990-ben a kommunizmus bukása után Kelet-Európa határai megnyitottak. A Szalvátor atyák újból megkezdték működésüket Romániában, Temesváron. Az atyák meghívására 1996-ban Szalvátor nővérek jöttek Romániába. A nővérek az emberek között élnek és együtt dolgoznak a Szalvátor atyákkal. *Szlovákiában és Albániában* is vannak még rendházaink.

Hogyan alakult a magyar rendházak sorsa?

Anna Maria nővér Lengyelországból és Jyothi nővér Indiából 2006-ban érkezett Magyarországra. Szegeden kezdtük el nemzetközi közösségünket. Csak érdekességképpen említem meg, hogy idehaza a kommunista rezsim előtt a Szalvátor nővérek kb. 300 voltak, és saját iskolájuk volt a Huba utcában, ahol ők tanítottak. Az egyházi kárpótlásból vettünk Budapesten lakásokat a **Veritas Invest Ingatlanforgalmazási és Befektetési Zrt.-től**, amelyeket irodának, és vendéglátásra használunk. Régen erre azt mondták, hogy rendház, de a mai korban inkább tartományi központnak hívják. Itt van a tartományt

vezető nővérek közösségi lakása, a másik irodai célokra szolgál, amelyben a könyvelés, adminisztráció folyik, illetve még két vendégszobánk is van saját konyhával és fürdővel. Vannak még közösségi termeink is, úgy mint kápolna, konferenciaterem, amely mindennel fel van szerelve, ami ehhez szükséges, és a rend archívuma található még itt.

Hány nővér van idehaza?

Huszonöt, de ebből csak öten vagyunk aktívak, mert a többiek már 80 éven felüliek, ők már ellátásra szorulnak, és jelenleg egy noviciánk van, aki a szerzetesi képzés alatt van.

Mit jelent az SDS küldetés?

Arra vagyunk hivatottak, hogy másokat keresésük útján kíséreljünk, hogy Istent megismerjék és szeressék, hogy minden erőnkkel és lehetőségünkkel minden időben és mindenhol az örömhírt/evangéliumot hirdessük, hogy felismerve az idők jeleit, küldetésünket minél hitelesebben tudjuk élni a mai korban.

Kérem, idézze fel Jordan atya Lelki Naplóját a magazin Olvasóinak lelki épülésére.

„Mindent Isten nagyobb dicsőségére és a

lelkek javára” – ezekkel a szavakkal kezdte írni Jordan atya lelki naplóját 1875. július 1-jén. Az akkor 27 éves Jordan, a freiburgi egyetemen teológiát tanult. Lelki naplójában alig található történelmi (történeti) feljegyzéseket. Ahogy később a halálos ágyán mondja: „csak Isten és a köztem lévő dolgok”. Feljegyzései mély érzéseket, gondolatokat, felismeréseket, fogadalmakat, imákat tartalmaznak, amiket más könyvekben olvastott, amiről elmélkedett vagy saját maga fogalmazott meg. A *Lelki Napló* így egy élő szív bizonyossága, aki tudatában van annak, hogy Isten kegyelme kiválasztotta, hogy Isten lelke vezeti és Isten szeretete teljesen a birtokába vette. Egy egyszerű ember története, aki engedi hogy az apostoli élet kalandja magával ragadja – Isten dicsőségére és az emberek üdvösségére. Jordan atya lelkének ez a bizonyítéka a Szalvátor család értékes öröksége és maradandó feladata.

Végezetül, érdekelne, hogy miért pont a Veritas Invest Zrt.-re esett választás, amikor lakást kerestek?

Én hiszek abban, hogy nincsenek véletlenek. Egyrészt nagyobb volt a bizalmunk egy olyan ingatlanépítő cég iránt, aki egy ilyen szép lapot ad ki, mint a *Szent Kereszt Magazin*. Másrészt kifejezetten Zuglóban kerestünk lakásokat, mert a régi házunk is itt volt, és nagyon fontos volt számunkra a plébániák közelsége. A mostani központunk nagyon jó helyen van, a Bosnyák téri templomhoz van közel, és jó kapcsolatban vagyunk a Pádai Szent Antal plébániával. Már két-három találkozáson is volt. A közelség miatt kölcsönösen tudunk összejöveteleket tartani nálunk is és a templomban is.

Köszönöm a beszélgetést, és reméljük sokan fognak lelki enyhülést találni a Szalvátor nővérek segítségével, amire mostanában nagyon nagy szükségünk van.

Kuruczleky Ilona

Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház

2100 Gödöllő-Máriabesnyő,
Kapucinusok tere 3.

Tel: 28/420-176, 510-740, Fax.: 28/510-742

http: www.matersalvatoris.hu,

E-mail: matersal@invitel.hu

2010. augusztus 3-7. (kedd délelőttől – szombat délutánig) „Ízleljétek és lássátok!” Szt. Ignáci lelkigyakorlat minden korosztály számára Vezetik: Szt. Ferenc Kisnővérei

2010. augusztus 23-25. (hétfő vacsorától – szerda ebédig) Sekrestyések lelkigyakorlata Vezeti: Juhász Imre atya

2010. augusztus 23-26. (hétfő vacsorától – csütörtök ebédig) „Gyászukat akkor örömmel fordítom” (Jer.31,13) Lelkigyakorlat özvegyeknek Vezeti: Kármán János atya

2010. szeptember 11-15. (szombat ebédőtől – szerda ebédig) Margharita nővér lelkigyakorlata minden korosztály számára.

A milotai lelkipásztor

**Beszélgetés Pálkás Gyula
református lelkésszel**

Megvallom, újságíró létemre zavarban vagyok. Ez a bőség zavara, mert egy értékes interjúanyagot a rovat terjedelme miatt rövidítenem kell, pedig fájdalmas világunkban egy olyan embert, illetve egy olyan lelkészpárt kell bemutatnom, akiknek szerénységüknél csak a mélységes hitük, tenni akarásuk nagyobb.

A milotai lelkész főiskolai diplomával a kezében, 2002-ben református teológiai diplomát is szerzett, s nem is olyan régen kezdte lelkész felesége támogatásával milotai tevékenységét. Mindezt egy értékes műemléktemplomban, mély hittel, alázattal és nagyszerű tenni vágyással – egy formabontóan kiváló gyülekezet pásztoraként.

De beszéljen Ő, az én kedves, fiatal testvérem és barátom: Pálkás Gyula. Nagytiszteletű Uram, hallhatnánk-e néhány adatot a neves milotai templom történetéről?

Templomunkat 1788-ban kezdték építeni s 1793-ban fejezték be, amint azt a Király-kazetta felirata is megőrökíti. Az Isten Háza félköríves záródású, egyhajós, késő barokk stílusban épült. Restaurálására a múlt századok során többször került sor, jelenleg is folyamatban van.

Beszéljen családi háttéréről, indítatásáról!

Évszázadokra visszamenően rendelkezem református ősökkel, de lelkész nem

volt közöttük. Érettségi után református tanítóképző főiskolát végeztem – tanító-hitoktató szakon.

Idő közben kaptam elhívást, amely során szülőfalum akkori lelkipásztorának markáns, fiatalos, újszerű gyülekezetszervező munkája is befolyásolt. A teológiát 2002-ben végeztem el a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen. Eleinte hittant tanítottam, amelyet a gitárral kísért éneklés, a rövid kis színdarabok tettek élvezetessé, élményszerűvé és áldottá.

2005-ben kötöttem házasságot. Feleségem is lelkész, így együtt kaptuk meg a milotai szolgálatot. Kétéves kislányunk van és már várjuk következő gyermekünket.

Felesége bizonyára sokban segíti Önt és gyülekezetét. Szólna erről röviden néhány szót?

Feleségemet 2006-ban szentelték lelkipásztorrá. Nagyon jól kiegészítjük egymást. Kiváló zenész is, játszik orgonán,

szintetizátoron, kántorizál, vezeti a kórusmunkát foglalkozik a gyermekekkel és szerkeszti a gyülekezeti újságot. Mivel jómagam is gitározom, nagyon izgalmas zenei megoldásokat tudunk létrehozni egyházi zenénkben, ezt a falu nagyon szereti.

Engem jólesően döbönt meg, hogy az ezer lelkes falu szinte azonos a gyülekezettel. Mi ennek a titka?

Községünket „Hû Milota” névvel emlegették a múlt során, mert hűségesek voltak a faluhoz, az egyházhoz, a paphoz és a tanítóhoz. Mivel Szatmár református vidék, a fiatalok általában a közelből hoztak magunknak feleséget. Így maradt meg községünk reformátusnak, amire ma is nagyon büszkék a falu lakói. Igyekeznek az egyházzal kapcsolatot tartani, amely nem csupán lelki feladatokat végez, hanem hazafiságra is nevel.

A keresztény egyházak nehéz időket élnek. Fokozottan fontos lenne a valós, ökumenikus összefogás. Hogyan látja ezt tagabb környezetében s megnyomorított, de reménykedő hazánk helyzetében?

A környéken lévő más felekezetek lelkészei a mi korosztályunkból kerültek ki. Nemcsak az ökumenikus imahetekken és alkalmakon, hanem a magánéletben is kiváló kapcsolat van a szatmári lelki vezetők között. Egy szívvel, egy lélekkel küzdünk azért, hogy a lelki nyomorba taszított,

megalázott népünk újra otthonának érezze saját hazáját, becsülje a munkát, nemzeti értékeinket és az Istent.

Hogyan látja református egyházunk fejlődési lehetőségeit?

Egyházunk jelenleg is fejlődik. Számos újítás történt

A milotai református templom

gyülekezeteink életében, az ifjúsági munka területén, a hitoktatásban. Komoly ered-

ményei vannak a Csillagpont Országos Református Ifjúsági Konferenciának. De ugyanakkor hatalmas ereje van hagyományainknak is.

A fiatalok a jövő reménységei. Mit kell tenni értük? Hiszem, hogy egyházunk a fiatalok egyháza is. Egyre inkább kiaknázuk a multimédia lehetőségeit. Mindamellett megmarad az istentiszteletnek tradicionális jellege, minden korosztály számára a maga nyelvén szól az Isten.

Kényes kérdés: politizáljon-e a pap?

Szeretettel és tisztelettel üzenem a kedves Olvasóknak, hogy ne hagyják magára árván a templomot. Mert elődeink keze munkája mellett népünk lelkiisége, szeretete, az utókor iránti féltése épült be azokba. Szüleinket sem tagadjuk meg, ha mégis az a legnagyobb gyalázat. A templom, a református egyház pedig áldott, szerető szülő, aki annyi megbántás után is tárt karokkal fogadja szeretteit, bennünket.

Köszönöm a beszélgetést!

Bayer Emil

Szent István legyen példaképünk! Nehéz időket élünk kis hazánkban, amikor e sorokat írom. Munkanélküliség, a klímaváltozás csapásai sújtanak minket, s az erőszak, a bűnözés, másfelől a pénz imádata sok gondot okoznak. És néha nem minden alap nélkül, de sokszor különbséget nem téve szidjuk vezetőinket, politikusainkat. Közben talán sokan nem is ismerjük a görög eredetű politika szó jelentését, valós tartalmát. Politeia=polgárjog, a közösségek vezetésének elmélete. Lényegében közösségi jellegű tevékenység irányítása. Hatalom, mellyel lehet élni – és visszaélni...

De ma mégiscsak Szent Királyunkról kell szólnunk, az országalapítóról. Megítélése sokrétű, sokszínű és – mit mondják – sokszor értelmes, jóindulatú fejekben is zavar van. Csak egyetlen példa: minap beszélgettem egy okos, királyainkat elismerő, középkorú honfitársammal. Egy gondolatán ütköztem meg: „Nem szeretem Szent Istvánt. Népére erőltette a kereszténységet, s elvette a sámánok tiszteletének lehetőségét.” Ahogyan mondják az angolok: no comment... Mondanom se kell, az ő nemzetalapító, bölcs, körültekintő politikája nélkül már régen elsöpört volna minket a népek áradata... Nem hallgathatok ama meggyőződésemről se, hogy sokat árt a torzítás, az összerosás is.

Az igazság szabaddá tesz

János evangéliumából

Szálka szememben az „István, a király”, a „Jézus Krisztus szupersztár” rockopera páros, meg „Az ember tragédiája” új felfogású előadása. Fiaink mindebből meg a rossz történelemkönyvekből alkotnak értékítéletet. No meg még egy példa,

amely borzolja idegeimet: „Puskás Ferenc a legnagyobb magyar.” Talán akadnak még mások is, sőt gróf Széchenyi Istvánt

illette államunk e kitüntető kifejezéssel. Igen, felmerül ismét, s újra meg újra a kérdés: tanulunk-e Szent Királyunktól és sok utódjától fent és lent... Tanulunk-e alázatot, a helyes döntések felismerését fent és lent, magunkévá tudjuk-e tenni az emberszeretet fogalmát, tudunk-e másokért is élni, segíteni, tudunk-e megalapozott, okos döntéseket hozni saját életünkben és az országában is...

Augusztus 20-án ünnepelünk, s emlékezünk. De jön a holnap és nagyon sok a megoldandó feladat, egyéni életünkben is, de a kis- és nagy közösségek sorában is. Sokan és joggal várnak ma segítségre. De azért ne ülünk ölbe tett kézzel, csupán közömbösen vagy keseregve. Fogadjuk el a mondást: Segíts magadon és az isten is megsegít... Mindehhez kell azonban az állam, az egyházak, a társadalmi szervezetek testvéri összefogása is.

Emlékezzünk és cselekedjünk, ki-ki a maga ereje szerint. Ehhez kívánok áldott ünnepet.

Bayer Emil

A kopt keresztények

Minden embert lenyűgöznek az egyiptomi piramisok, a fáraók történelme. Milyen nyelven beszéltek vajon a régi fáraók? – morfondírozhatnak a gyermekek. Koptul. Kopt volt a népnyelv Egyiptomban, ezt a nyelvet jelentik meg a rajzos hieroglifák.

A kopt és a szerb vallási vezető a szentendrei Szerb templomban

Koptoknak hívják az egyiptomi keresztényeket, mert ők az ókori egyiptomiak leszármazottai. Nevüket némelyek szerint Kopto várostól, mások szerint az Aegiptus szó rövidítéséből származik. Az arab hódítás után Egyiptom népe nagy részben muzulmán vallású lett, az arabokkal való keveredés miatt, de a koptok megmaradtak kereszténynek. A mai Egyiptom népességének alig huszad részét teszik ki, körülbelül ötszázezer lélek, amelyből tízezer Kairóban, legnagyobb része a felső-egyiptomi Fajum vidékén lakik. A hagyomány szerint, Márk evangélista térített Egyiptomban, Alexandriában. Az egyiptomiak könnyen és szívesen befogadták a keresztény eszmét, hiszen Jézus járt Egyiptomban a szüleivel, amikor kiskorában menekülniük kellett Betlehemből, Nagy Heródes gyilkos pribékjei elől. A hagyomány szerint két-három évig éltek idegenben. Alexandriában jelentős zsidó kolónia létezett. A gyermek Jézushoz sok helyi legenda fűződik, például csodás gyógyítások, amelyeket az apokrif evangéliumok őriztek meg.

A koptok mindig zárkózottan éltek, jelenleg is csak egymás közt házasodnak. A felekezet élén áll az alexandriai pátriárka, aki azonban Kairóban lakik; joghatósága kiterjed Abesszíniára, ahol ő választja és szenteli a pátriárkát. A pátriárkán kívül, a szerzetesek köréből választanak, vannak még püspökeik, főpap-

jaik, főszerepjátékosok, papjaik, szerpapjaik, alszerpapjaik, lektorai, énekesek és sekrestyések. Templomaik szegényesek, a hajó, amelyben az asszonyoknak elzárt helyük van, a szentélytől pontosan el van választva. Van három liturgiájuk, amelyeket szent Vazul, Gergely és Cirilltől származtatnak, és hosszú ideig tart. Szentséget hetet számítanak. A keresztséget a körülmetélés előzi meg, amelyet valószínű-

leg a szaracenusoktól való félelemből hoztak szokásba. A keresztséget vízbe merítés által szolgáltatják ki, s a megkereszteltet azonnal meg is bérmálják. Az oltári szentségről azt vallják, amit a katolikus egyház. Miután háromféle betegséget különböztetnek meg (testi, lelki és kedély), az utolsó kenet szentségét e három fajta betegnek adják fel, tehát a veszélyes betegeknek, bűnösöknek és szomo-

A kopt és a szerb vallási vezető a vallásügyi miniszterrel a szentendrei Szerb templomban

rúaknak. Még a szerepát és a körülállót is megkenik a betegek olajával, hogy a gonosz lélek ne szállja meg őket. Sőt a hallottakat is megkenik, de csak valamely szent kép előtt égő lámpából vett olajjal. A házasságot nagyon könnyen bontják fel. A holtakért való ima, a boldogságos Szűz Mária, a szentek és a szentképek, az egyházi férfiak, valamint a böjtök nagy tiszteletben vannak előtűk. Különben a monofizita eretnységhez tartoznak, és számtalan babona, különösen az amuletek használata, a mesterséges formalizmus dívik nagy mértékben közöttük.

A kopt kereszténységnek két ága van, egyrésztől, akik Jézusnak csak isteni természetet tulajdonítanak, ők a monofiziták, a másik csoport azt vallja, a mi katolikus dogmák szerint, hogy Jézusnak kettős természete volt, isteni és emberi, mert az Emberfia tökéletes Isten és tökéletes ember. Ezt a dogmát a Kalkedóni zsinat mondta ki Kr. u. 451-ben. Jézus istensége szerint az Atyával egylényegű, embersége szerint pedig velünk egylényegű. Jézus emberi és isteni természetében nincsen keveredés, tehát ha megéhezett, nem nyomta el ezt az érzést isteni hatalmával. Alexandriában ezt nem fogadták el, így elszakadtak az egyháztól, monofiziták lettek, vagyis Jézus egy természetét, az istenit vallották.

Az ortodox monofizita kopt keresztények vallási vezetője az alexandriai pátriárka. Természetesen hét szentségük van.

Művészetükben egyiptomi, bizánci, római elemek találhatók. Mindez jól kivethető volt a Szépművészeti Múzeum kopt kiállításán.

Kopt irodalmi alkotásnak számítanak az egyházatyák, szentek életéről szóló iratok, apokrif szövegek, amelyek közül a Nag Hammadiban található a leghíresebbek. A kopt kereszténység egyik legfontosabb vetülete a szerzetesség. Az első ismert kopt remete, Szent Antal volt. A kopt szerzetesség ma is virágzik, nem ritkák az 1500–1800 éves kolostorok.

A kopt nyelv a régi egyiptomi nyelv fejlődésének legutolsó foka, amely egészen az arab hódításig Egyiptom népnyelve volt. A hódítás óta lassan-lassan az arab nyelv elől kiszorult. Alsó-Egyiptomból már a X. század óta kezdett kikopni, míg Felső-Egyiptomban, ahol a régi hagyományok tovább maradtak fenn a nép között, még a XVII. századig is használták. Azóta az élő használatból teljesen kiveszett, és csakis mint egyházi nyelv szerepel. Írására a görög betűkből származó jegyeket használták, csakis néhány, a görögben elő nem forduló hang kifejezésére maradtak fenn az egyiptomi demotikus írásból származó jegyek. A kopt irodalmi emlékek azt mutatják, hogy a kopt nyelv több nyelvjárássra oszlott, amelyek között legnevezetesebbek a felső-egyiptomi (másképp szahidi vagy tébai) és az alsó-egyiptomi (másképp boheirita vagy alexandriai) dialektus. Mindkettő, úgy mint még egyéb apróbb nyelvjárások, az irodalomban is érvényesültek, amely túlnyomólag egyháztörténeti és teológiai érdeket képvisel. Csakis a legújabb időkben kerültek elő az Egyiptomban talált papiruszok között világi és köznapi tartalommal bíró okiratok is kopt nyelven. A kopt nyelv a hamita nyelvcsaládhoz tartozik, nagy számmal van benne görög kölcsönszó; a sémi nyelvcsaládhoz való viszonya, amelyet legelőször Benfey vizsgált meg mindeddig nincsen véglegesen tisztázva.

A kopt katolikusok patriarkális közössége gazdag spirituális, liturgikus és teológiai hagyományokban. „Az alexandriai hagyomány kincse az egész egyház gazdagsága” – mondta XVI. Benedek pápa

A magyarországi kopt kisebbség vallási vezetőivel és a vallásügyi miniszterrel a szentendrei Szerb templomban

A kopt és a szerb vallási vezető a szentendrei Szerb templomban

Barátság-ikon a szentendrei szerb templomban

abból az alkalomból, hogy kihallgatáson fogadta Antonios Naguibot, az alexandriai kopt egyház új pátriárkáját 2006-ban. Emlékeztetett rá, hogy a II. vatikáni zsinat sajátos feladattal bízta meg a keleti katolikus egyházakat: „járuljanak hozzá minden keresztény egységéhez, különös tekintettel a keleti keresztényekre. Ebben az esetben mozdítsák elő a kopt katolikus és kopt ortodox hívek közötti egységet, de fejlesszék a keresztények és muzulmánok közötti vallásközi párbeszédet is.” Egyiptomban a lakosság 90 százaléka az iszlám követője – emlékeztetett rá Naguib pátriárka a Szentatyához intézett

beszédében, akikkel a kopt katolikusok osztoznak a mindennapi életben. Ezért törekednek a vallásközi párbeszédre, tiszteletben tartva a különbözőségeket, szemben a vallási türelmetlenség, az erőszak minden megnyilvánulásával. Arra törekszenek, hogy minél inkább jelen legyenek az ország vallási és társadalmi életét érintő nagy eseményekben, a sajtó, a tömegtájékoztatás különböző formáinak területén. A pátriárka ugyanakkor aggodalmának adott hangot a közel-keleti helyzet miatt, ahol a politikai események, a béke hiánya pusztítóan hatnak a különböző vallású személyek közötti kapcsolatokra.

XVI. Benedek pápa ezekre a helyzetekre utalva hangsúlyozta, hogy az egyiptomi kopt katolikus közösség küldetése még nagyobb jelentőségű. Krisztus szeretete azzal a feladattal bízta meg őket, hogy hirdessék mindenki számára az evangéliumi Jó hírt. Fordítsanak különösen nagy gondot az ifjúság nevelésére,

hogy felelős felnőtté váljanak mind családjuk, mind a társadalom számára. Járuljanak hozzá a nemzet minden tagja közötti szolidaritás és még nagyobb testvériség építéséhez.

Az egyiptomi Juszeff Khalil 2002 óta teljesít szolgálatot a magyarországi kopt közösség lelki vezetőjeként. A kopt közösség szent liturgiái a Gát utcában vannak, de hetente egyszer a szentendrei Szerb ortodox templomban is összejönnek. A Barátság-ikont 2006 decemberében a zágrábi taizéi találkozón adták a taizéi testvérek, hogy a kép zarándokutat járjon Magyarországon. A VII. században készült ikonon két személy látható: Krisztus és Szent Menasz, aki egy egyiptomi kolostor előljárója volt. Egymás mellett állnak, első pillantásra talán hasonlóknak tűnnek, egyforma magasak, mindketten tágra nyílt, békét sugárzó szemekkel egy irányba néznek, egyforma dicsfény látható a fejük fölött. Mozdulataik mégis különbözőek. Krisztus bal kezében vaskos kötetet tart, hiszen Ő maga Isten megtestesült Igéje. Jobb kezét barátsága és bizalma jeleként a mellette álló vállára teszi. Az pedig, bal kezében egy kis könyvtetkercset, az Evangéliumot fogva, jobb kezével áldást ad.

Papp Nóra

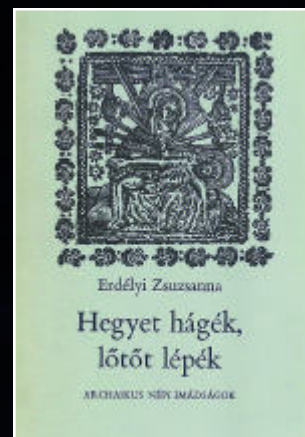
„...Magyarországot a Máriára bízta”

Találkozás Erdélyi Zsuzsanna Európa-díjas és Kossuth-díjas néprajztudóssal

Aki ismeri Erdélyi Zsuzsanna néprajztudós munkásságát és életét, az nem csodálkozik azon, hogy a XIV. Csángó bál díszvendégeként szünni nem akaró tapssal köszöntötték őt. Köztisztelet övezi, szeretet veszi körül – megérdemelten! Nem titok, hogy 2011 januárjában lép élete 90. évébe. Örülök, hogy egy beszélgetés erejéig visszatekinthetünk az Archaikus népi imádságok területén végzett óriási kutatásaira, gyűjtéseire és rendszerezésére.

Nagyvárad, Egyetem előadásán 1999. május 12-én

Hogyan kezdődött, mi készítette erre a csodálatos, de egész embert igénybevevő munkára?

Rendhagyó módon kezdődött, szükség indította kényszerből. Eredetileg zenei, majd sor-som fordultával diplomáciai pályára készültem. 1945-ben bölcsészdoktorátusom megszerzése után kineveztek a Külügyminisztériumba. Kompromisszumképtelen osztályidegenként 1948-ban rövid úton kitétek. Férjhez mentem, gyerekek születtek, két fiú. Hasonlóan meg nem alkuvó belgyógyász uramat, 1951-ben, szintén menesztették a klinikai állásából. Egy SZTK-ban kötött ki az egyik külső kerületben. Fizetése a rezsire sem volt elég. Anyagiilag ellehetetlenültünk, lévén rossz káder, esélyem sem volt az elhelyezkedésre, főleg, hogy már a harmadik gyermekemet vártam, aki lány lett. Egyazon házban laktunk Lajtha Lászlóékkal. Jó barátságban voltunk velük, különben is az uram volt az orvosuk. Látták, hogy milyen nehéz helyzetbe jutottunk. Lajtha László irányított a politikamentes néprajz felé. A Népművészeti Intézet külsőse lettem. Majd megalakult Lajtha László néprajzi gyűjtőcsoportja, amelybe ún. szövegesnek vett be. Munkaköröm három hét otthoni, íróasztal-, kutatómunka, 8-10 nap gyűjtés Nyugat-Dunántúlon. Közben újabb lányom született. A szülési szabadság csak néhány hónapból állt. Bizony keserves volt ennyi aprónépet otthon hagyni, még ha valahogy meg is oldottam a részleges felügyeletet. Mindnyájan megszenvetdük ezt a kényszerű távollétet. Biztos, hogy az uram foko-

zott helytállása nélkül nem tudtam volna utazni. Menni kellett, élni kellett s az időben számomra ez volt az egyetlen kenyérkereseti lehetőség.

A „Hegyet hágék, lőtöt lépék” című kötetekben számolt be részletesen munkájáról. Könyveit Kossuth-díjjal is elismerték, ugyanakkor nemzetközi hírre is szerzett a hazai folklorisztikának. Mik voltak ezek?

A gyönyörű, archaikus küllemű 1976-os Magvető kiadás 1977-ben díjat nyert a Lipcsei Könyvvásáron. Ez azért okozott meglepetést, mert szemben a Frankfurti Könyvvásárral, a lipcsei a szocialista országok szellemi seregszemléje volt. Persze, feltűnést keltett, hogy egy szakrális hagyománnyal foglalkozó kötet kerülhetett a díjazottak közé. A második nemzetközi elismerést a Népművészeti Európa-díj hozta meg 1983-ban Hamburgban. A kuratórium a népköltészetet verbális művészetnek tekintette, ilyen értelmezéssel indokolta döntését. 1996-ban Palermóban vehettem át immár az egész világ szakmai eredményeit fölmérő Pitre-Marino-díjnak egy kínai kutatóval megosztott első díját. 2001-ben II. János Pál pápa levele jelezte a Vatikán, ill. az Egyház méltánylását.

A könyvet a nyelvész Pais Dezső emlékének ajánlja. Miért éppen neki?

Egyszerűen azért, mert az egyetemen tanárom volt. Aztán sok év multával baráti körébe is bekerültem az uram révén, aki orvosa volt. Első perctől kezdve nagy érdeklődéssel figyelte imádsággyűjtésemet. Külön dossziét nyitott a jelentős szövegeknek és kedvvel elemezgette,

értelmezte az archaikus nyelvi fordulatokat, szó-kövületeket. Örömmel vállalta az 1970. február 11-én a Magyar Tudományos Akadémián tartott műfajbemutató előadásomon a nyelvészeti hozzászólást, korreferatúrát.

A munka, amelyet végzett a gyűjtések terén óriási, anyagban, időben, kilométerben. Ön négy gyermek édesanyjaként, hogyan tudott megbirkózni a feladattal?

Mai szemmel nézve alig értem, miképpen tudtam talpon maradni azokban a valóban túlterheléses élethelyzetekben. Akkor nem nagyon gondolkoztam azon, hogy hú Istenem, mennyi van rajtam! Tettem, amit tennem kellett, amit a napi lét és a munka megkövetelt mind a család körében, mind kint a terepen öregeim között. Úgy látszik, hogy a „Zistenőszencséje” – ahogy a moldvai Márics Gyuri bácsi nevezte az Úristent – megadta mindazt az erőt és belső tartást, amelyre éppen szükségem volt.

A „Hegyet hágék” élt és hatott, hiszen az 1970-es évek elején Jancsó Adrienne-el és Török Erzsébettel előadókörúton járták a templomokat, kegyhelyeket. Egy idő után megszakadt az előadássorozat. Miért?

Ha megengedi, a kérdésében pontosítom az időrendiséget. A váratlanul felbukkanó imádsághagyományról, mint már említettem, 1970 februárjában számoltam be a MTA-n, ugyanott május havában pedig a műfajhoz köthető Mária-síralmokról. „Hegyet hágék, lőtöt lépék” címmel az első közlést, egy mini-antológiát Juhász Ferenc jelentette meg az Új Írás 1970 szeptemberi

számában. Munkámra Jancsó Adrienne és Török Erzsébet már mindezzel egyidőben felfigyeltek, beleszerettek a szövegekbe és „volt merészük” készülő előadók estjéikre is bevenni belőlük. Felejthetetlen élmény volt Adrienne „Földédesanyám” c. estje az Irodalmi Színpadon és Török Erzi összeállítása immár Hegyet hágék, lőtöt lépék címmel az Egyetemi Színpadon. Mindkettő kockázatos vállalkozás volt, de ugyanilyen kockázatos volt, amikor ennek a két estnek az anyagával elkezdünk ún. gyűjtésszervezés céljából székesegyházakban, kegyhelyeken előadásokat, egyházzenei áhítatokat tartani. Ezek valóban tömeges gyűjtési lehetőségek voltak és engem elképesztő mennyiségű szent hagyományhoz juttattak. Az egyházi vezetők is mellénk álltak, Kacziba József győri, Kovács Sándor szombathelyi és főleg Lékai László, az időben vesztprémi püspök, támogatta „dérinézéseinket”. Aztán az Állami Egyházügyi Hivatal megelégedte a zsúfolt székesegyházak, kegyhelyek látványát, forró hangulatát. 1972 őszén zord körülmények között letiltották a templomozásokat. Egyedül maradtam a színen, hatalmas dörgedelemmel és a hátamban lesipuskásokkal. Ennek ellenére, ha csendesen is, mimikri módon folytattam a gyűjtést. Folytatnom kellett, mert a halált nem érdekelte a hivatal indulata, parancsa. Ott ólálkodott már javában a kertek alatt és bele-bele kaszált a nagy emlékeztető öregeim rendjébe.

Miért állították le?

A fent mondottak miatt. Ezek a „föjlépések, egyházzenei áhítatok” túl sikeresek voltak, túl sok embert mozgattak meg, túl sok lelket ébresztgettek. El kellett hallgattatni a régmúlt hitelményét, imádságait, énekeit földidéző vándorigriceket.

Hihetetlen, hogy Szent István és Szűz Mária országában ez előfordulhatott.

Naiv észrevétel. Ma már hihetetlennek tűnik, de akkoron nagyon is valóságos volt. 1972 őszét írtuk. 1973-ban jött a brezsnyevi csavar. Ugyan mit nyomott a latban egy apostoli király, Szent István, vagy az ország védaszonyja, Szűz Mária. Csak egy számított, az ideológia nyomulása, akármilyen máriás országról legyen is szó.

Úgy tudom, hogy később folytatódott az országjárás, Lovász Irénnel, majd Ferencz Évával. Napjainkban folytatódik-e még az előadássorozat?

Valóban folytatódott, de már módosult céllal, tartalommal. A közben múltó évek vittek is, hoztak is magukkal sok mindent: új szemléletet, szellemet, új embereket. A későbbi országjárás-

Csanád Béla, Göncz Árpád, Seres Katalin társaságában 1992. május 16. a KÉSZ-ben

Anyaggyűjtés Szabadkígyóson 1992. október 23.

Ferencz Évával és Kobzos Kiss Tamással a Magyarok Házában 1998.

sal már nem is annyira a gyűjtésszervezés volt a célom, inkább a „Harmatozzatok égi magasok...” földi igényének kielégítése a csendes hitű elődök, zsolozsmázó öregek sok szép szavával, hangjával. Munkámhoz országos keretet teremtett a világiak evangelizációja jegyében, Csanád Béla kezdeményezésére létrejött Keresztény Értelmiségiek Szövetsége. A megalakult munkacsoportok közül a magyarságsmeret-néprajz vezetésére kértek fel. Szabadegyetemi sorozatokat, kiállításokat rendeztünk, majd az egymás után szerveződő vidéki csoportoknak tartottunk előadásokat. Az első években Lovász Irén volt az énekes kísérőm, majd gyerekei születésével Ferencz Éva vette át szerepét 1993 novemberében. Nagyon sok helyen fordultunk meg idehaza, éppen úgy, mint külföldön. Egyházak, oktatási intézmények, civil szervezetek igényelték a szent hagyomány bemutatását, esztétikai, spirituális élményét. Még ma is igénylik. Gyakran mentem egyedül is előadni konferenciákon, egyetemeken, tudományos intézményekben. Ma már ritkábban megyek, de megyek. S miért teszem? Túl sokat szedtem össze az agyam és archívumom mind a hazai, mind a külföldi terepmunkák és könyvtári kutatások során ahhoz, hogy mindezt bezárjam a ládafiába és ne hasznosítsam mások, főleg a fiatalok számára.

A hazai Mária-kultusz a népi Mária-kultusz forrása. Az Ön kutatásai szerint kétszáz íma szövegében fordul elő Mária neve. Erről kérdezném.

A gyűjtött, sok-sok ezer imaszöveg szinte mindegyikében előfordul Mária neve. Mivel a népi imádsághagyomány eredete a középkori vallásos költészet két kiemelkedő műfajához, a Passió-epikához és a Máriasisalom-lírához kö-

tdök, egyértelmű, hogy a fia halálát végig szenvedő és sirató anyja, Mária neve szinte minden szövegben előfordul. S ez nemcsak a magyar népi imádságok jellemző jegye, hanem a katolikus középkor művelte szent költészetnek, a szájhagyományozó népi kultúra átmentette általános európai öröksége. Igaz, hogy a népi Mária-költészet forrása a hazai Mária-kultusz, de ugyanez érvényes más nép esetében is. Mária egyetemes tiszteletnek örvend, így a népi Mária-költészet érthetően jeleníti meg az eredendően közös történeti kultusz elemeit. Magán hordozza azonban egy-egy nép jellegzetes lelki-lelkiségi vonásait és sui generis nyelviköltői adottságait.

A Szent István Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia tagjaként még most is aktívan dolgozik. Hogyan folytatja vagy befejezte a gyűjtési munkát? Van-e még olyan terve, amelyet szeretne megvalósítani?

Ez a két akadémiai tagság elismerést jelent, fokozott tevékenységre azonban nem kötelez. Sok minden másra igen, de ez már inkább a szellem, a kultúra és a hit világába visz. A gyűjtőmunkát jobbra befejeztem. Magas korom és a fizikai igénybevétel nem jár karöltve. Meg aztán már amúgy sem terhel a gyűjtés kényszere, mint 30-40 évvel ezelőtt, amikor a szövegek utáni hajszában versenyt futtattam öregeimért a halállal. Felnőtt mellettem egy nagyon tehetséges fiatal kutató gárda. Elég, ha csak a kolozsvári Tánczos Vilmos, a délvidéki Silling István, az újkígyósi Harangozó Imre, vagy a jelenleg Tahiban élő Takács György munkásságára, eredményeire gondolok. Ők mindent elvégeztek, amire nekem sem időm, sem lehetőségem nem volt. Alaposan bejárták a számomra azon időben megközelíthetetlen Moldvát, a Gyimeseket és sok elzárt csúki közösséget. Tervem van bőven, félig kész munkám is. Kérem a Jóistent, adjon még erőt befejezésükhöz. Bár – ki tudja? Reálisan nézem a helyzetemet. Túl sokat gyűjtöttem, túl sok történeti értéket halmoztam fel Európa-szerte ahhoz, hogy mindazt földolgozhassam, ami kínálja magát. Nyilván nem fogok sok mindent megtenni, de mégis csak jó tudat az, hogy ha hirtelen megszűnne a népi tudás tárolta szent anyag gyűjtési forrása, akkor is az én hagyatékom bázis állományában számtalan fiatal kutatónak akár élete végéig is lesz munkája. Az öregek velem együtt már rég nem lesznek, de a vallásos néphagyomány összegyűjtött hatalmas állománya megmarad az utókor számára és a kollektív memória megőrizte népi tudás értékmentő szerepének bizonyítására.

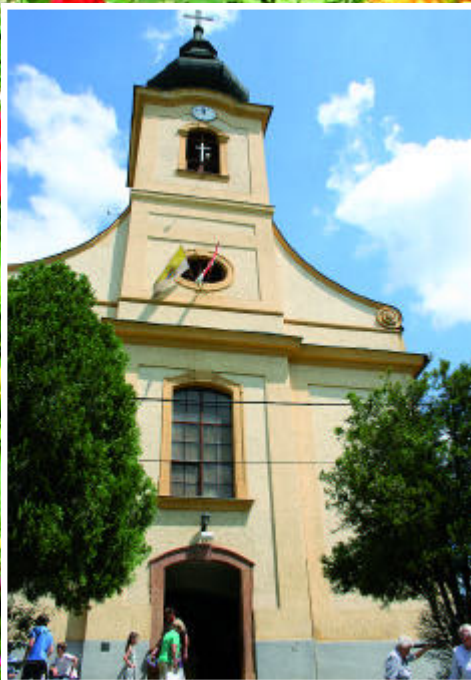
Gréczi László

Szent Kereszt

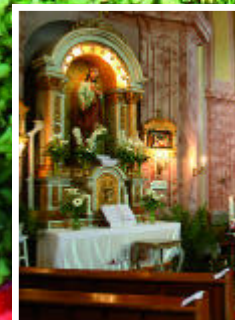
POSZTER

Ünnepi k

Csöm

Geszler Mihály képes beszámolója

Körmene

örön

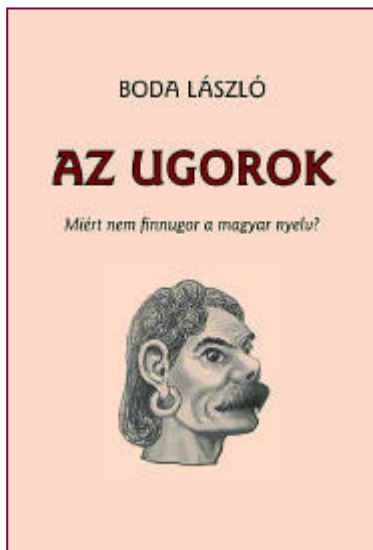

Boda László: **AZ UGOROK**

Miért nem finnugor a magyar nyelv?

A jelen kötet olyan témát dolgoz fel 288 oldalas terjedelemben, amelyet eddig sem belföldön, sem külföldön nem írtak meg az ugorokról. Ne feledjük: a kijeji krónikás szerint Árpáddal „fekete ugorok” érkeztek hazánkba. A szerző már korábban új módszert dolgozott ki: az eredetkutatás filozófiáját, amelynek metodikáját már eddig megjelent három könyvében is alkalmazta. 1. A makkabeusi kortól Heródesig (Szent István Társulat), 2. Avarok és székelyek (Püski) 3. A magyar eredetkutatás és nyelvünk pere (Kráter). A jelen kötet a sokat vitatott magyar nyelvi eredet legújabbban fölfedezett hátterét veszi alapul. A szerző szerint – s ebben nincs egyedül – a magyar nyelvet tovább már nem lehet igazolhatóan a finnugor alapnyelv vasalásának tekinteni. Alulkategorizált voltából föl kell emelni a nyelvi mellérendeltség rangjára. Keleten a magyar ugor volt a legkiemelkedőbb ugor nyelv, nyugaton a finn lett azzá. De sokkal később. Akkor miért az adja az ugor nyelvek összefoglaló nevét a „finnugorral”? Hiszen a magyar ugort több, mint kétszer annyian beszélik szerte a világban, mint a többi ugor nyelvet együttvéve.

Mínt hogy nyelvünk legközelebbi rokonai az obi ugorok, azért döntő fordulatot hozott a kérdésben, hogy az észak-amerikai indiánok penuti típusú nyelveiben és díszítési elemeiben olyan ősi obi ugor nyomok találhatók, amelyek kb. Kr. e. 12 000 éves múltra vezethetők vissza. Akkor ugyanis még átjárható volt az ún. „Bering híd” Észak-Kelet Ázsia és Alaszka között, amely kb. 11 000 évvel Kr. e. már víz alá került. Így juthattak el obi ugor és szamojéd mamut-vadászok Észak-Amerikába (jakutokkal és csukcsokkal), és így lettek az indiánok egy részének ősei. Ez egészen egyedülálló da-

társági lehetőséget biztosít annak az ősgor nyelvnek, amelynek indián nyelvi nyomaiban magyar elemek is kimutathatók. A penuti típusú indián nyelvek és az obi ugor nyelvek hasonlóságát Otto von Sadvoszky (Szádovszky), a magyar származású, már Los Angelesben élő professzor mutatta ki, de csupán Kalifornia térségében (Cal-Ugrian). Ez 14 000 éves nyelvi múltat jelent. Könyve a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával jelent meg, angolul. Ebből azonban ki kellett választani azokat a nyelvi elemeket, amelyeket a magyar nyelv őrzött meg. A legmeglepőbb fölfedezés, hogy a világ 7 000 nyelvéből a magyarban azonos a világ (mint földünk) és a világ (mint világosság). Bár az oroszban is azonos a kettő: *szvet*, de az későbbi, és kiesik az összehasonlításból. Az Ómagyar Mária-siralom legismertebb szópárja viszont a „világ világa”, amely a penuti indián nyelvből: „*wilak wilaka*”. Az észak-amerikai *Lake Havasu* (Havasutó) neve a magyarban maradt meg. Nyelvünkben ugyanis a „*havas*” szó egyszerre főnév és jelző is (vö. havasok és Havas Boldogasszony). A havas szó pedig a jégkorszak egyik legősibb szava (a finnben: *lumi* és *luminen*). Sadvoszky csupán Kalifornia térségét vette alapul, amikor a nyelvi nyomokat kutatta. Simon Péter viszont apjával kanadai útjuk alkalmával tudott a közeli indiánokhoz ellátogatni. Ennek egészen megdöbbentő eredménye a békepípát szívó indián fohászműve: „*Rakattu ja dizet illja füstti hezod*”. Vagyis: „Rakjátok a tüzet, illanjon (szálljon) a füstje Hozzád”. A vallástörténet igazolja, hogy az ősidőkben nem a tűz, hanem a füstáldozat volt a fontosabb, mert az akkoriak szerint az száll föl az

égig (vö. Káin és Ábel), de megőrződött ez a hiedelem még a mai mongol sámán áldozatbemutatásánál is.

A szerző megindokolja, miért érdemes befogadni az eredetkutatás filozófiáját partnerként nyelvünk gyökereinek kérdésében. Éles kritikával illeti Kalevi Wiik pánfinnugorizmusát, aki szerint egész Észak-Eurázsia finnugor nyelvű volt. Ezzel szemben ma már egyértelművé vált, hogy a magyar nyelv finnugor nyelvként való kategorizálása idejétmúlt. Ennek alapja ugyanis a közös „uráli finnugor őshaza” lejárt hipotézise, amely teljesen tarthatatlanná vált. Az újabb finn kutatók a Baltikumból származtatják népüket és nyelvüket. S bár tartják a kapcsolatot uráli rokonaikkal, akik a mi rokonaink is, nem juthatnak túl az Urálon a finnugorral, sem az obi ugorokig, sem a magyarokig.

A szerző továbbra is fontosnak tartja a baráti kapcsolatot és a távolabbi nyelvi rokonságot a finnekkel és az észtekkel, de érvekkel mutatja ki a magyar nyelv ősi-obi-ugor nyelvből való eredetét, amelynek antikvitását a főntebb említett penuti nyelvi nyomok igazolják. A magyar nyelv finnugor alárendeltsége tehát ma már elfogadhatatlan. A megoldást Pusztay János, prima primissima díjas professzor, az uralisztika rangos nyelvésze vázolta föl, aki az ugor nyelvek három tömbjét különbözteti meg: a szibériait (a magyarral), amely a legősibb, a baltit (a finnel, az észttel és a kisebb balti nyelvekkel), továbbá az urálit, amelynek nyelvei inkább átmenetet képeznek, de szóanyaguk egy részében a magyarhoz vannak közelebb.

A globalizált világban kiemelt jelentősége van az elnevezés reklámértékének. Vajon mi, magyarok, mikor vesszük már észre, hogy a finnugorral a finn nyelv kivételes reklámértéket kapott – finnugor katedrák, finnugor konferenciák –, mégpedig magyar segédlettel, de a magyar nyelv rovására. Itt van az idő, hogy levonjuk a következtetést. Ne állíthassa többé magyar nyelvész Zsirai Miklóssal, hogy a magyar Himnusz nem magyarul írták, hanem „finnugor magyarul”.

Nemrégem olvashattuk ezt a motót, a Katolikus Egyház óriásplakátjain, és valóban, jót tenni, adni, ugyan olyan jó érzés, mint kapni, fogadni a segítséget. Mindkettőt megélhetik a fiatalok nyaranta, a **Szent Damján táborban**, amely immár hagyományosan megrendezésre került a görög katolikus egyház részéről.

A tábor egyik főszervezőjét, Boros András, görög katolikus kispapot, a Szent Atanáz Főiskola hallgatóját kérdezem, mikor indult ez a kezdeményezés, hogy enyhén értelmi sérült gyermekeket nyaraltatnak.

Több, mint tíz éves múltra tekint vissza a táboroztatás. A sérült gyermekekkel való foglalkozás onnan ered, hogy a kispapok név szerinti imádkoztak értük, jártak ki őket látogatni az intézetbe. A nyaraltatás elsősorban a sérült gyermeket nevelő családokat akarja tehermentesíteni. Az intézetiek Nagydobosról, Újfehértóról, Nyíregyházáról a Magdaléneumból érkeznek hozzánk.

Hány gyerek nyaraltatását szervezitek más egyetemek és főiskolákkal együtt, és hogyan találta rá a Nyíregyháza, sóstófürdői lovas táborra?

Jelenleg 58 gyerek üdül nálunk, közülük 34-en alszanak itt, minden kicsire két segítő vigyáz. A tábor tulajdonosával jó a kapcsolatunk, ő ajánlotta fel a helyet, és lovagolhatnak is a gyerekek.

Milyen programokkal készültetek?

Bűvész volt nálunk, kutyák jöttek terápiás céllal, sétálni mentünk a Sóstóhoz, kézműves foglalkozások, Ki mit tud vetélkedő, bibliai témájú színdarab. Igyekszünk lefoglalni őket, a kedvükben járni. Mindennap vecsernyén veszünk részt velük, reggel gitáros imaperceink vannak, étkezés előtt-után is imádkozunk, este imaórát tartunk.

A főiskolai paptanárok is kilatogatnak hozzátok?

Kocsis Fülöp püspök testvér volt már nálunk, ikonokat is hozott. Szépen meg szokott telni az imasarak, nem kószálnak el a lurkók, hanem odafigyelnek.

Hogy osztjátok meg a munkát egymás közt?

Hét csoport van, a csoportvezetők felügyelnek a tagokra, az ő felelősségük felvigyáznia.

Mennyibe kerül a gyermekeknek, segítőknél az egy hét nyaralás?

Hála Istennek a pályázatok, alapítványok miatt mindenkit ingyen tudunk fogadni, még az ételért sem kell fizetni.

Éva segítőt kérdezem a táborról.

Tavaly voltam először, akkor a kenyérszaporítás történetét igyekeztünk megjeleníteni, a kézműves foglalkozásokon készítettük el a korhű

Miért Szent Damján a tábor neve?

A keleti egyház szentje Szent Damján, 303-ban a véres Diocletianus római császár féle keresztényüldözésben lelta a halálát Círus városában. Szent Damján ikertestvére volt Szent Kozma, Arábiában születtek, de Szíriában tanulták az orvoslást. Nemcsak hogy ingyen gyógyítottak, hanem apostolkodtak, térítettek is. Konstantinápolyban a tiszteletükre épített templomban aludtak a betegek, s álmukban némelyik, csodásan meggyógyult. A magyar Szent Koronán is szerepel a zománcképük.

jelmezeket. Volt, aki jobban tudott segíteni, mert mentálisan jobb állapotban van, és volt, akivel szöveget is meg lehetett taníttatni. Lényeg, hogy mindenki részt vegyen, ne maradjon ki senki.

Nehéz munka foglalkozni egy enyhén értelmi sérült gyerekekkel?

Egyáltalán nem, jó ha elfáradok, ez a tábor engem is fejleszt. Annyi különbség van talán, hogy hamarabb megunja a fogyatékos gyerek az egyfajta foglalkozást, folyamatosan fent kell tartani az érdeklődését.

Észre lehet-e venni rajtuk a fejlődést?

Persze, egy gyerek, aki pl. tavaly hozzám sem szólt végig, idén ékesszólóan megkérdezte én hogyan kímélem magam a melegben?! Két tavaly is nyaraló kicsit megfigyeltem. Az egyiknek a mozgása önállóbb, a másiknak érthetőbb lett a beszéde. Ők is törekednek a pontosságra, ha színézésnél kifutnak a mintából, újra kezdik. Nem szabad leértékelni őket a fogyatékoságuk miatt, ez nagyon nagy tanulság volt nekem.

Mit tanultál még a sérültek világában?

Ők nem tudnak kameleónként viselkedni, olyanok, amilyenek Isten megteremtette őket. Mi, egészségesek pedig sokszor szerepet játszunk, amiből a gonosz dolgaink születnek, amely miatt szenvedünk. Megtisztítják a lelket ezek a gyerekek. Ez a tábor egy olyan szolgálat, ahol a gyerekek is szolgálnak minket, segítik a lelki fejlődésünket.

Szegedi Kata segítőt faggatom. Melyik volt szerinted a legjobb helyszíne eddig a tábornak?

atyákban a lelküket szereti! A gyerek őszintén ki meri jelteni, hogy itt van a Jóisten.

Zsófi, pszichológus hallgató, segítőt kérdezem, milyen előzetes elvárásai voltak a táborral kapcsolatban?

A barátnőm hívott, aki már tavaly is volt itt, és Boros András görög katolikus kispap is invitált. Nem szakmai gyakorlatnak tekintem az egyhetes táborozást, de jó kipróbálni magam gyógypedagógiai téren is. Picit félttem a feladattól, mert nem voltam hozzászokva, hogy pozitívan kell hozzá állni a fogyatékosokhoz, de mielőst megérkeztek a gyerekek, már semmi probléma nem volt. Mindenki türelmes velük.

A tanulmányaid alapján, ilyen reagálásra számítottál a gyerekek részéről?

Gyakorlatban látom, hogy a kedvesség, a szeretet a legfontosabb. Csoportokra vagyunk bontva, de nem ragaszkodunk a formalitásokhoz, rugalmasan kezeljük, ha egy másik csoportbéli ragadja meg a kezem, és kíséretet egész nap, akkor vele foglalkozom.

A mesés könyveket, a kézműves foglalkozásokhoz az eszközöket, honnan kaptátok?

Mindenki hozott valamit, legtöbbit a görög katolikus kispapok, de eszközök nélkül is lehet jól szórakozni, pl. táncot tanítunk, az állatokkal ismerkedünk, szerencsések a gyerekek, hogy ilyen környezetben nyaralhatnak.

Hogyan tudsz hatással lenni egy olyan sérült gyerekre, aki nem tud beszélni? Hogyan irányítod?

Másképpen kommunikálunk, jelzésekből is meg lehet érteni a kívánságát, szándékát.

Kovács Andrea nyaraló kislányt kérdezem, honnan érkezett, és hogy érzi magát a táborban?

Köszönöm szépen, jól. Nagydobosról, a lakóotthonból jöttem.

Mi tetszik itt a legjobban?

A kézműves foglalkozás, most is készítettem ajándékot.

Az imádkozás is jó?

Igen, szeretem.

Már sokszor voltál a Szent Damján táborban?

Igen, a komlóskai volt a legjobb eddig.

Papp Nóra

Az énekek fényével bevilágítani

Maczkó Mária vallomása énekről, hitről, hazáról

Mennyire meghatározó az Ön életében a születési helye?

Büszke vagyok, hogy magyarnak születtem. Hiszem, hogy az ember nem véletlen születik oda, ahová és akkor, amikor. Engem a Jóisten a Galga mentére, Turára rendelt, hogy innen útnak indulva énekeimmel dicsérjem őt, gyógyító erőt adva az emberi lelkeknek. Kötődöm azokhoz a nagyszerű emberekhez, akik között felnőttem. A hajszálgökörek tápláló erejével kapaszkodom szülőföldembe, amelynek kincseit őrizhetem és továbbadhatom. Ez a fajta természetes odatartás, ez a fajta hűség az enyém. Veres Péter szavaival: „Én nem mehetek el innen, soha, sehova”.

Születésnapja, augusztus 15-e, fontos dátum az életében?

Nagyboldogasszony ünnepe, egy égi és egy földi születésnap dátuma. Nagyon boldog vagyok, hogy ezen a gyönyörű ünnepen vállalhatam a földi léte. Szűz Mária személyében olyan példaképet kaptam, akihez minden nap imádkozhatom, és akinek folyamatosan érzem anyai

szerepet. Nem véletlenül kereszteltek Máriának. Szüleim azt mondták: Isten ajándékeként hoztam magammal a nevemet. 2004-ben Nagyboldogasszony hazavitt az édesanyámat az örökös hazába. Az ember világrajövetelének és hazahívásának időpontja nem lehet véletlen. Az sem véletlen, hogy éppen akkor a Vasárnapi Újság című rádióműsorban a „Felvitetett magas mennyországba...” kezdetű éneket énekeltem. Mivel Nagyboldogasszony ünnepe Mária elszenderedéséről és mennybeviteléről szól, úgy gondolom, ennél szebb ajándék nem adható voltna meg édesanyámnak a Jóistentől.

Hogyan indult népdalénekesi pályája?

Szüleimtől örököltem a népzene és a népi kultúra szeretetét. Mélyen hívő családba születtem bele és beleszülettem a néphagyományba is. A házukban úgy áradt az ének, mint a szeretet. Mindig volt kitől, s főleg volt mit megtanulnom. A kicsi gyermek nagyon fogékony a szépre és a jóra. A körülöttem élőkből, különösen a gyönyörűen éneklő szüleim ajkáról csendültek fel a szebbnél szebb dallamok, melyek életre szólóan elköteleztek a népi kultúrával. Gyermekkoromban még természetesen éltek azok az élmények, amelyek errefelé sodortak. Az általános iskolában Fekete Laci bácsi – az énektanárom – és felesége Baba néni – a tanító nénim – gyorsan felfigyeltek érzékenységemre. A népdal szeretete kapcsán szólóénekesi feladatokat bízott rám Laci bácsi. Az első fellépéseimet a Magyar Rádióban és a Zeneakadémián neki kö-

szönhetem. Hálás vagyok, hogy elindított e gyönyörű, de gyönyörű úton. A debreceni Svetits Katolikus Gimnáziumban érettségiztem, de már a gimnáziumi évek alatt folytattam az énektanulást, majd Debrecenben végeztem a konzervatóriumot magánének szakon. Aztán szerettem volna elmenni Stuttgartba oratórium szakra, de ez csak szép álmom maradt. Kiderült, hogy más a küldetésem. 1983-ban megnyertem egy népdalversenyt, s ezzel megpecsételődött a sorsom.

Az természetes, hogy a népdalt énekelni hit nélkül nem lehet és nem is szabad! Mit jelent az Ön számára a hit?

Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok.

Isten a nagy gyöngyhalász, aki előhozza belőlünk azt a csodálatos kincset, amit hitnek nevezünk. Ám ehhez a találkozáshoz gyönggyé kell ér-

nünk. Nem olyan természetes, hogy az ember gyermekkorában kap egy hitet. Azért a hitért minden nap meg kell küzdeni, ez nem csak úgy magától van. Ha az embernek nincs az életében gyökér, kapaszkodó, akkor a legkisebb szellő is elfújja. Mi más, ki más is lehetne ez a kapaszkodó, ha nem az Isten? Az ingyenes atyai jóság, Isten sohasem mond le rólunk. Mindig és mindenben Ő cselekszik általunk. Az élő hit minden emberben megküzdött hűség. A hűséget nem adják ingyen, a hűségért dolgozni kell. A belső feltámadást éleszteni kell minden nap a szívünkben. Az Isten a mi fényességünk. Az Ő világossága mutat utat nekünk. Isten és ember között óriási erő az ima. Hiszek az ima erejében. Fohászok az Istenhez összhangért, az egészség megnyilvánulásáért, békéért, igazságért és erőt, energiát adó isteni öröméért. Kérem, hogy ébressze fel szívemben a napot, hogy az árnyékok eltűnjenek, hogy felvirágozzon minden, amibe belekezek, hogy általam mások szívében is kivirágozzon a szeretet.

Megköszönöm földi léteimet, és kérem, hogy megbántóimnak szívből meg tudjak bocsátani, hogy egykor én is elnyerhessem Atyám bocsátatát.

El tudna képzelni egy hármás felállású koncertet, mint a komolyzenében Pavarottiké? Mondjuk egy Budai Ilona, Sebestyén Márta és Maczkó Mária összeállításút?

Valamikor régen már énekeltünk egy színpadon. Mindkettőjüket tisztelem és szeretem, nagyrabecsüléssel figyelem művészetüket. A Budai Ilona vezette Vikár Béla Népdalkörben kezdtem az éneklést, amellyel az Egyetemi Színpadon alakult Forrás Körrel is felléptem. Ha eljátszanánk a kérdésben említett koncertötlet gondolatával, minden bizonnyal az lenne a legnagyobb érdekessége, hogy három különböző művészi pálya rajzolódna ki a közönség előtt. Jóllehet mindhármunk repertoárjában jelen van a szakralitás, de a népművészetben belül én kiemelten elköteleztem magam az egyházi népdalok mellett, ahogy az Olasz Ferenc által rólam készített portréfilm és Maria-filmek, valamint hanghordozóim is ennek lenyomatai.

Több hanghordozója van forgalomban. Amikor egy új CD-je készül, mi alapján válogatja a lemez anyagát?

Csak akkor lehet alkotni, ha az ember meghívást kap fentről. Egész életem folyamán éreztem az égiek gondviselését. Szűz Mária és az angyalok üzenethordozók és üzenetközvetítők, és a saját emberi jövőnk, életünket segítik előbbre vinni. Énekkel Dicsérlek című lemezemen adventtől adventig végigjártam a katolikus ünnepeköröket a teljesség igénye nélkül, s ezáltal újra énekeltem a Vasárnapi Újságban elhangzott felvételeket. Meghatározó és kitörölhe-

Édesanyjával, turai népviseletben

tetlen élményt jelentettek számomra a búcsújáróhelyekre tett egykori gyalogos záródoklatok is. Még ma is a fülemben cseng édesanyám hangja, aki minden búcsúból hazahozott legalább egy, számunkra addig még ismeretlen éneket. Ezekből a palóc búcsús Mária-énekekből válogatva született meg az Áldom Szent Nevedet című hanghordozóm. A katolikusok számára a három főünnep: Nagykarácsony, Hangoshúsvét, Pirospüskösd. Ízes magyarsággal ekképp fogalmazták meg eleink, hogy „Jelenti magát Jézus háromszor esztendőben”. Erre a gondolatra fűztem fel a Szívemből Szeretlek című CD-t. Szűkebb pátriám, a Galga menté karácsonyi és lakodalmi szokásainak megőrzése és rögzítése már régi szándékom volt. Tanítványaimmal, a Turai Énekmondókkal ezt adtuk közre Énekeljünk víg örömmel címmel. Hála a Jóistennek kifogyhatatlan a néphagyomány kincsestára, imádkozom az újabb üzenetért.

Megfelelőnek tartja a népzene- és népdaloktatást az óvodákban és általános iskolákban?

Csak azokról a területekről tudok nyilatkozni, amelyre személyes rálátásom van, ahová engem is meghívhatnak tanítani és műsort adni. Szabó András előadóművész barátommal két hanganyagot is megjelentettünk, amelyet rendhagyó magyar irodalom- és ének óráként ajánlottunk általános- és középiskolások részére. A több mint negyed század során számos meghívásnak tettünk eleget ezeket bemutatva. Önállóan pedig nemrég a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Tovább képzési Intézetben tartottam előadást 170 óvodának az ország minden részéről, „Szakralitás a kisgyermek életében a népzene keretében” címmel. Nem csak a közös éneklés során megtapasztalt lelkesedés, hanem a kérdő-

íves elégedettségmérés is azt igazolta vissza, hogy igény van a hiteles, tiszta forrásból merítkező énektanításra. Hasonló élmények értek a Zeneakadémián és a Hagyományok Házában a növendékeknek ill. tanároknak tartott kurzusokon is. Ilyen alkalmak során mindig tudatosul bennem, hogy személyes felelősségem is a népdaloktatás ügye, a népdal továbbadása. Amióta énekelek, azóta tanítok is. Szeretem megosztani az örömet másokkal, mert az öröm akkor kezdődik, amikor abbahagyom saját boldogságom keresését, hogy megkíséreljek másokat boldoggá tenni. Én ezért élek.

A népművészet addig él, amíg éltetik. Nyelvünk, zenénk, kultúránk csodás világának megismertetését és megszerettetését már az óvodában kell kezdeni a szebbnél szebb gyermekjátékokkal, mondókákkal, versekkel, mesékkel, mint ahogy Kodály tökéletesen felismerte és módszerében alkalmazta. Hiszen, ha van egy magyar anyanyelvünk, kell, hogy legyen egy

magyar zenei anyanyelvünk és magyar mozgáskultúránk.

Őn szerint megbecsült műfaj, amit a „nagy generációs” népdalosok csinálnak? Ezt azért kérdezem, mert nem halmozzák el Önöket művészeti kitérítéssel.

Én világítani jöttem erre a földre, nem panaszkodni. Nincs is okom rá, hiszen nem szükkölködöm a számomra legfontosabb művészeti elismerésekben, csak megemlítve ebből néhányat, mint a Népművészet Ifjú Mestere cím, eMeRTon-díj, Magyar Örökség-díj, KÓTA Tanári-díj. Boldog vagyok, ha már itt e földi léteemben szerte a Kárpát-hazában sokan értékelik azokat a kincseket, amelyeket örököltem, amelyeket megtalálhattam és összegyűjtöttem. De mindezekkel arra törekszem, hogy majd egyszer a Jóisten kitérítését nyerhessem el.

Hol találkozhatnak Önnel legközelebb, akik szeretnék hallani? Mik a tervei?

Számos vidéki meghívásom van. Örökös tervem az énekek fényével bevilágítani az éjszakába, a jelen sötétségébe. A fentről kapott erővel az énekekkel felemelni az embereket abba a kegyelmi állapotba, amelyet valamennyien elérni vágyunk a szolgáló hétköznapiakban. Letelepedni a pillanat küszöbére, és csodálni a Mindent Teremtő Isten gyönyörűen megalkotott világát, hallgatni a madarak énekét, a tücskök ciripelését, az angyalok szárnyshugását, és meglátni, hogy a tág világ elfér egy falevélen is.

Gréci László

Itália vagy ahogy ma gyakrabban nevezzük Olaszország több szempontból nevezetes: a művészetek bölcsője, zseniális világhírű művészek (Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti, Fra Filippo Lippi, Raffaello, Sandro Botticelli stb.), világhírűvé vált szentek (Assisi Szent Ferenc, Assisi Szent Klára, Bosco Szent János, padovai Szent Antal stb.) szülőhelye, a világ katolikusainak központja, a Vatikán, mint önálló állam Róma központjában itt található. Pápák otthona, történelmi emlékhelyek és -művek gyűjtőhelye. Első állomásunk Padova, a Szent Antal Székesegyház.

A Szent Antal Bazilika a világ egyik legnagyobb művészeti mesterműve, a kereszténység egyik leghíresebb és leglátogatottabb szentélye. Építész ismeretlen, valószínűleg egy nagy tehetséggel megáldott és figuratív kultúrával rendelkező ferences lehetett – olvasható a magyar nyelven is közreadott tájékoztatóban.

A templom építése 1232-ben kezdődött, Paduai Szent Antal tiszteletére, aki 1195. augusztus 15-én született Lisszabonban, meghalt 1231. június 13-án Padova mellett. A templom építése az 1200-as évek végére fejeződött be.

A Bazilika 115 méter hosszú, keresztben 55 méter széles, fényt a három nagy rózsablakon keresztül kap. A félhomályba merült templom a hatalmas román stílusú épület és a gótika karcúságának harmonikus egységét alkotja. A homlokzat belső falán a középső ajtó felett látható Pietro Annigoni a diófán prédikáló Szent Antalt ábrázoló, 1985-ben készült nagyméretű freskója. A Székesegyházban körülbelül hatvan kép található a Szűzről, s megannyi szoborkompozícióban gyönyörködhet a látogató.

Szent Antal kápolnája, ahol a szent sírja ta-

Szent Antal nyomában

lálható csodás reneszánsz alkotás, építése az 1500-as években kezdődött és még abban az évszázadban be is fejeződött. A tervező építész valószínűleg T. Lombardo lehetett, míg kivitelezője A Riccio. Díszítésén a kor legnagyobb szobrászai dolgoztak: a falakon kilenc Szent Antal életét és csodatevéseit megjelenítő márvány dombormű látható, mint például *Szent Antal beöltöztetése*, *Szent Antal feltámaszt halálából egy ifjút*, *Egy vízbefútt leány életre keltése*, vagy *A levágott, majd visszaforrasztott láb csodája*... Középen áll Szent Antal oltár-sírja, Tiziano Aspetti munkája 1594-ből, két oldalán két pompás XVII. századi gyertyatartóval.

De ki is volt valójában Szent Antal? Portugál származású ferences rendi teológus és prédikátor. A Római Katolikus Egyház egyik legközkedveltebb szentje. Nemesi családból származott, eredetileg Fernando névre keresztelték. Körülbelül tizenhat éves lehetett, amikor belépett az Ágoston-rendi kanonokok közé. Ekkor vette fel az Antal nevet, védőszentjéül Remete Szent Antalt választva. 1220-ban átlépett a ferences rendbe, és misszionáriusként Marokkóba indult. Betegség miatt azonban hamar haza kellett térnie, a hajó viharba került és Szicília partjaira vetődött. Itt élt rövid ideig, majd itt vett részt 1221-ben a ferencesek generális káptalanján. Ekkor találkozott Assisi Szent Ferencel. Antal feltűnt szónoki képességeivel, ezért azzal bízták meg, hogy Itáliában és Dél-Franciaországban prédikáljon. 1227-ben tért vissza Észak-Itáliába, ahol térítő prédikátor és tartományfőnök lett, miközben a Bolognai Egyetemen a teológia lektora. 1230-ban visszavonult hivatalából, s 1231-ben útban Padova felé hunyt el az *arcellai* kolostorban.

Pádúai Szent Antal a szegények, az éhezők, a várandós anyák védőszentje

A nép viharos követelésére IX. Gergely pápa már tizenegy hónappal halála után, 1232. május 30-án szentté avatta. 1946-ban *egyháztanítóvá* nyilvánították. Pádúai Szent Antal a szegények, éhezők, várandós anyák védőszentje. Általában a katolikus templomokban a szobra előtt található Szent Antal-persely a rászorulóknak számára felajánlott adományok gyűjtésére szolgál. Sírja az általunk is meglátogatott padovai Szent Antal Bazilikában található, amely híres zarándokhely.

Szent Antal testének vizsgálata 750 évvel halála után, 1981-ben történt meg, II. János Pál pápa engedélyével! A test állapotának időszzerű vizsgálata után a híveknek megadatott a lehetőség, hogy a kiállított földi maradványok előtt tisztelghessenek, mely nagy érdeklődést keltett. 1263 óta először elvégzett vizsgálatok tökéletes állapotban találták a Szent földi maradványait az azokat magába záró kis dobozban, amit a legrégebbi és durva kivitelezésű, eredetileg a Szent Antal koporsójául szolgáló ládában őriznek.

Az orvosi és történelmi vizsgálatok eredményeképp megállapították: körülbelül 1.70 m magas, nem túl erős testalkatú, 40 év körüli férfi lehetett, nemes arcéle meglehetősen hosszú és keskeny, mélyen ülő szemekkel, hosszúkás kezek és keskeny ujjakkal. Rendkívüli esemény volt a Szent épségben lévő hangképző szerveinek megtalálása, ezzel kiegészül az 1263-as feltárás során előkerült, az Evangélium Szent prédikátorának a hibátlan épségű nyelve. A hangképző szervek, a csontok mellett talált csuhával és az értékes korabeli drapériákat tartalmazó két láda az Erekllye Kápolnában látható.

Szent Antal nyelve és hangképző szervei épen maradtak

Szent Antal csontvázát tartalmazó, tölggyfa borítású kristálykoporsó 1981 március 1-én került a jelenlegi fülkesírba. Az Erekllye Kápolnában a középső fülkében látható Giuliano da Firenze aranyműves csodálatos ereklyetartója 1436-

ből, mely Szent Antal épségben lévő nyelvét őrzí, feljebb egy padovai művész munkája a Szent állkapcsának ereklyetartója 1350-ből. A kápolna őrzí Szent Antal csuháját és azt a koporsót, amelybe halálakor a holttestet behelyezték.

A templom főoltárán *Donatello* mesterművei 1448-ból és azt követően uralkodnak, melyek együttesen a Bazilika leghíresebb művészeti alkotásai. Több bronzszobor Szent Antal csodáit eleveníti meg, míg középen két fájdalomteljes angyal között a halott Krisztus.

A Szent Antal Katedrális déli oldalán áll a *Ferences Rendház*, amely az évszázadok során Szent Antal kicsiny és szegényes lakóhelyéből fejlődött ki. A kolostorban számos kiváló egyházi személyiség élt. Itt nevelkedett például IV. Sixtus pápa és itt pihent meg zarándoklása során VI. Pius és VII. Pius, de ide érkezett 1982-ben II. János Pál pápa padovai látogatása során.

A ferencesek ma is komoly egyházi munkát végeznek, *Szent Antal hírnöke* címmel megjelentetik Olaszország egyik legelterjedtebb és legnépszerűbb katolikus havi folyóiratát. Az *Edizioni Messaggero Padova* foglalkozik a könyvkiadással, évente mintegy ötven könyvet jelentetnek meg, különös tekintettel a liturgikus-papi, és szent-antali ferences témákra.

A padovai ferencesek rejtett, de intenzív és fontos tevékenységet is folytatnak, kapcsolatot tartanak fenn Szent Antal több százezer tisztelőjével, akiktől naponta postai és telefonos üzenetek ezreit kapják, de akiknek ennek ellenére személyre szóló választ küldenek.

Frigyesy Ágnes

Ez a köszöntésük egymás felé a motorosoknak, akik július 17-én szombaton, Máriapócsra zarándokoltak. Nyíradonyból indult a több, mint száz fős társaság, akik közt van motort vezető görög katolikus pap is szép számmal. Péntek este érkeztek meg a nemzeti kegyhelyünkre, ahol a Hungaricum vendégházban pihentek meg. Szombaton tíz órára voltak hivatalosak a kegytemplomhoz, ahol Kapin István kegyhely igazgató előadását hallgatták meg félóránban a könnyező kegykép történetéről.

Amíg a motoros zarándokokra várt a nép a templomtérén, beszélgetésszálányokat kaptam el, az egyik helyi asszony újságolta a másikkal, hogy a püspök is motoron fog érkezni. A másik hitetlenkedett, bizonygatva, hogy a püspöknek trabantja van. De mégis tanúi lehettünk, hogy Kocsis Fülöp püspök testvér egy kölcsönkapott Harley Davidsonon érkezik, Ábel bazilika testvér-

rel egyetemben, mindketten reverendában.

Az ünnepi szent liturgián püspök testvér prédikált. Visszaemlékezett, hogy egy évvel ezelőtt megkérdezték tő-

le, áldását adná-e a motoros faterokra, akik motorral zarándokolnának el a Szűz Anyához.

„Természetes, hogy engedélyeztem a zarándoklatot, hiszen mindegy, hogy milyen eszközzel, csak jöjjenek az Égi Édesanyánkhöz! Idén megsokszorozódott a számuk azoknak, akik motorral kívánták keresni az Istenszülőt. Én is meghívást kaptam, és egy kölcsön motort is, nagyon szépen köszönöm, bizony ez máz nem MZ-motor, mint amelyet én ismertem. Sokat fejlődött az emberi értelem, technika, még az ilyen játékos dolgokban is tökélyre akarja fejleszteni a tudását. Minden motornak szüksége van üzemanyagra, az embernek is kell üzemanyag, hogy valami hajtsa. Ezért jöttünk ide zarándokolni, mert az imával akarunk feltölteni, mert ha csak

a motorozás lenne a lényeg, elmehettünk volna a Balatonra, vagy Horvátországba. De itt Pócsan az isteni energiát keressük!

Ha valaki más céllal érkezett volna, csak a buli kedvéért, azt is szívesen látjuk. De a felső energia nélkül nem tudunk élni. Máriapócs egy tankolási lehetőség, benzinkút, a feltöltődés helye. Meg kell keresnünk a kapcsolatot az Istennel, hogy energiát kapjunk tőle. Szót kell tudni váltani Istennel, meg kell tudni hallani, mit mond nekem, ez a feltöltődés. Az imában van az erő, ne távozzunk a benzinkúttól tankolás nélkül.”

A hirdetésben mindenki felhívást kapott, hogy csatlakozhat a GMK-hoz, a Görög Katolikus Motorosokhoz. A szent liturgia végén a motorbalesetben elhunyt testvéreinkért végeztek a koncelebráló atyák panachidát. A motorok szentelt vízzel való megáldása után, a motoros zarándokok áthajtottak a szomszédos faluba, Pócspertribe. Püspök testvér ezúttal felültetett a hátához egy kis papot is. A délután motoros bemutatóval ért véget. Csaknem egy óra hosszan át ámulhattunk a kaszkadőrök ügyességén. Minden létező figurát bemutattak a motorkeréppárral, quadmotorral. Hajtottak az első egy keréken, hátsó egy keréken, áthajtottak lángnyelveken, köröket írtak a kerékgumival az aszfalra, olyannyira, hogy elkopott a hátsó kerék és kipukkant! A quadmotor az oldalsó két keréken száguldott. Vállalkozó szellemű fiatal lányok is felülhettek a motorokra és kipróbálhatták. Önmagától is haladt a quad, miközben a gazdája mellette sétált, arccal hátrafelé ülve is tudta fordítani irányítani a motort a hajtója. Mindenkinek nagyon tetszett a produkció, jövőre is visszavárjuk őket.

Papp Nóra

Egyházüldözés és egyházüldözők a Kádár korszakban

Ökumenikus egyháztörténelmi konferencia és kiállítás

A kétnapos katolikus-református-evangélikus közös konferencián többek között Erdő Péter bíboros, Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát, Szabó István református püspök és Pröhle Gergely evangélikus országos felügyelő részvételével húsz előadás hangzott el. Ezek szempontjai különbözőek voltak, de fókuszba ezúttal nem annyira a beszervezett ügynököket, inkább a korszak-adta sajátosságokat, a „másik oldalt” (pl. tartótszettek) helyezték. A határon túli előadók beszámoltak arról, miként zajlott az egyházüldözés Kelet-Közép-Európa más államaiban. A tervek szerint az előadások írott változata könyv formájában még idén kapható lesz. A konferenciával egyidőben jelentette meg a Luther kiadó egy nyolc-kilenc részesre tervezett sorozat bevezető kötetét, a *Háló-t*, a 2005-ben megalakult tényfeltáró bizottság munkáját, mely a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság 1945–1990 kapcsolatát tárja fel.

A konferenciával egyidejűleg nyílt meg és volt látható a jezsuita szerzetesrend kulturális intézményében, a Párbeszéd Házában, a Jezsuita rendház régi kápolnájában az azonos című

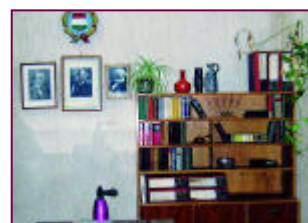
kiállítás, mely installációkban, dokumentumokkal az egyházüldözés pártállami módszereit mutatta be, az Evangélikus Országos Múzeum munkatársainak rendezésében.

Többek között láttunk egy MSZMP Tanács-termet, egy börtöncellát, majd a kápolna szentélyében, rács mögött, az „Áldozatok falát”, a kb. 300 közül száz áldozat fényképét, folyamatosan egymást követve a kivetítőn. Előttük tábla: „A Kádár korszakban bebörtönzött szerzetesek, lelkészek, papok és egyháztagok emlékére.”

A „Propaganda falak” képekkel illusztrált dokumentumokat mutattak be, különböző meg lehetőségen háborzongató szempontok szerint összegyűjtve. Néhány példa: „Mindennapi egyházüldözés”: vallásszabadságot hirdettek, de a totális ellenőrzés fennmaradt, csak az elnyomás mechanizmusai finomodtak. „Az Állami Egyházi Hivatal szervezeti felépítése”: a központi és vidéki apparátust meg kell erősíteni politikailag tapasztalt, marxista műveltséggel rendelkező elvtársakkal. „Mozaikok az ÁEH munkájából”, pl. a vallási szertartások ellensúlyozására kidolgozott névadó, házasságkötés, temetés polgári

formái. „Cél

a hitoktatás ellehetetlenítése”: Kötelező jellege megszűnt. A jelentkezők száma fokozatosan csökkent, a középiskolákban lassan alig volt 1-2. „A párt tagjai (funkcionáriusai, más vezetőségi tagok) részére egyházi-vallási szertartásokon való részvétel megengedhetetlen”: pártfegyelmi úton kell felelősségre vonni azokat, akik gyermeküket hittanra járatják, béráltatják stb. ők pártfunkciót nem tölthetnek be. „1956 utáni megtorlás az egyházakban”: a Regnum perek; Protestáns reakció, pl. az Evangélikus Teológiai Akadémia 1958-ban politikai okokból félreállított professzorai, az „eszmei irányítók” (pl. Rávasz, Ordass püspökök, Keken lelkész) eltávolítása. „A feloszlott szerzetesrendek üldözése” – börtönbüntetést szenvedett jezsuiták. És így tovább... A kiállítást ismertető dosszié megrendelhető az eom@lutheran.hu címen. A „Hitvallók és Ügynökök” DVD megkérhető az info@europa2000 email címen. Kovács Mária

Az Evangélikus Országos Múzeum emlékkiállítását rendezett Réti Zoltán akvarelljeiből a Mikszáth-év keretében, az író halálának 100. évfordulójára. Megnyitó beszédében Zalán Tibor író emlékeztetett: Mikszáthot az előző rendszer hosszú évekig hanyagolta, huncutsága, finom humora nem felelt meg elvárásainak – jobban szerették Móricz brutális realizmusát. Most viszont végre helyreállt az egyensúly, mindketten elfoglalhatják méltó helyüket az irodalomban.

A 15 akvarell festője, **Réti Zoltán**, Mikszáthtal rokonlélek. Nagyorosiban született, palóc. Ő is születésnapját ünnepelte május közepén (1913-), ő is evangélikus, mint Mikszáth és szintén Palócföldön alkotott. De az ő élete, ahogy ez a XX. században elkerülhetetlen volt, viharosabb. Tizenkilenc évesen tanító és kántor, pályája egy nyírségi tanyasi iskolában indul. 1943-ban kezdi meg tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Főiskolán, de a háború miatt

In Memoriam a jó Palóc: Mikszáth Kálmán

képzését csak huszonhat(!) év múlva, 1969-ben fejezheti be. A világháborúban nyugati hadifogságba kerül, onnan hazatérve, 1953-ban a Zenekadémián zenetanári oklevelet is szerez. Balassagyarmaton 1963-ban zeneiskolát alapít, majd annak igazgatója, tanára lesz húsz éven át. Zenei és festői pályája párhuzamos, képei között az irodalmi művek által ihletett alkotások mellett zenei vonatkozású képek is szerepelnek. Műveit folyamatosan állítják ki, nemcsak idehaza, de Japánban, Angliában Lengyelországban, Erdélyben és a Felvidéken is.

ményeinek egy-egy jellemző részletét, pl. Szent Péter esernyőjét, Lapajt, a híres dudást; a néhai bárányt; a kis csizmákat és még számos ismert novella motívumát.

A képeken kívül személyné tárgyak is láthatók, például az író kedves pipagyűjteménye is. Ezeket kíséri a kiállítás „fogadóképe”, a remek Pipázó arcmás (2002). A kiállítás októberig látható.

Kovács Mária

Magyar egyházunk, 1950 nyarán, egyik legszomorúbb eseménye történt, amikor a kommunista hatalom parancsára a szerzetesrendeket feloszlatták. A szerzeteseknek fél óra alatt kellett összepakolniuk a legszükségesebbeket, hogy aztán teherautóra szállva lágerba szállítsák őket. A három-négy hónapos kényszertartózkodási helyről immár civilben mindenki mehetett, amerre látott. Sokan kockázatos utazással, vagy szökéssel jutottak át a ha-

táron és oda mentek, ahol szükség volt rájuk, így valamennyi földrészre eljuttottak.

Másoknak nehéz fizikai munkát kellett végezniük, hogy megélhetésüket biztosítsák, így szövőgyárban, takarító vállalatnál, vasgyárban, vagy lőszerraktárban kaptak munkát. Sokan embertelen körülmények között tengették életüket, fűtetlen odúban nyomorogtak, titokban jártak misére. Az ima adott erőt nekik a nehézségekben és az, hogy

tudtak egymásról, mert padlásokon, erdőkben, búcsújáráhelyeken azért időnként találkoztak. Egyeseket megkínóztak, agyonverték, felakasztottak, mások börtönbe kerültek hitük és hűségük miatt. Szerencsésebb helyzetben voltak, akiket kórházakban alkalmaztak, képzésüknek megfelelően taníthattak, vagy a Szolidaritás Háziipari Szövetkezet alkalmazottai lehettek.

Az elmúlt negyven év elnyomatása alatt számtalan megrendítő élettörténet vált ismertté. A szerzetesek világító lámpásként éltek a kom-

munizmus sötéttségében, és tettek csendben tanúságot Jézusról, akinek egész életüket szentelték. Az 1989-es rendszerváltás lehető-

keztek és adtak hálát mindazokért, akik átéltek a nehéz évtizedeket. A közös szentmisén Erdő Péter bíboros, prímás szentbeszédében elmondta: „Krisztus szenvedésének társa lehetett az egész magyar katolikus közösség az elnyomatás idején, amikor a hatalom ki akarta irtani a vallást és fel akarta számolni az egyházakat.” A bíboros úr példaként állította a szerzetesek elé Szűz Mária csendes, imával áthatott életét. Az Istennek való teljes átadás kifejezője a tisztaság és az engedelmeség vállalása is, hallhatuk a bíboros úrtól.

„Te megengedted, hogy szerzeteseink búzaszemként hatvan évvel ezelőtt a földbe hulljanak, elhaljanak, hogy

ségeit kihasználva a szerzetesrendek próbálták megfogatkozott számú tagjaikat összeszedni, hogy immár egy egészen más világban szolgáljanak karizmájuknak megfelelően. A szerzetesközösségek szétszórásának hatvanadik évfordulója alkalmából megemlékezést tartottak június 12-én a budapesti ciszterci templomban. A feloszlástát átélte idősebb nővérek és atyák, valamint fiatal rendtársaik is együtt emlé-

aztán ismét feltámadjanak és megújult erővel keressék a te országodat” – mondta imádságában Várszegi Asztrik pannoni főapát.

Rózsásné Kubányi Andrea

Hitem és optimista természetem mindig segített

Látogatás Tavaszty Noémi festőgrafikus művész műtermében

A milyen hosszúra sikerült az a tavaszi délután, olyan sok érdekeset láttam és tudtam meg Tavaszty Noémi életéről és munkásságáról. Már a liftajtónál kedvesen fogadott és lelkesen vezetett végig a műterem-galérián. Belépve az előszobába a falakon kék festőben nyomott linómetszetek Kodály–Bartók–Bárdos–Petőfi sorozataiból. A kamrában befőttes üvegek helyett polcokon

sőbb Bortnyik Sándor festőművész híres magániskolájában képeztem tovább magamat. 1971-ben lettem a Képzőművészeti alap tagja, amelynek nyugdíjasa vagyok.

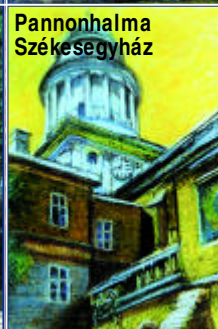
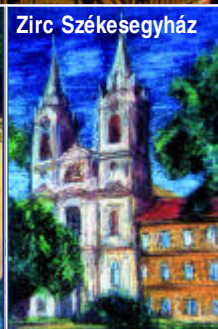
Szüleim halála után régi otthonom lett a műtermem, és itt örökítettem meg lebontása előtt és közben a Középső-Ferencvárost 60 nagy olajképben és 100-nál több színes filctoll rajzban. Még gyermekkoromban nyaranta jártunk haza nagyszüleimhez, Bedegkérre, olyankor szívtam magamba a falusi élet gazdagságát. Gyűjtöttem a népi szöttek és hímezésmotívumokat, rajzoltam a jellegzetes eseményeket: vasárnaponként az ünnepi viseletbe öltö-

Fotók: Németh Andrea

rendszerre kartonok, színes rajzlapok méretre vágott linólapok. Kétoldalt munkaeszközök függnek. Hengerek, fogók, kalapácsok, fúrók stb. A három egymásba nyíló nagyszobában a művész világa. Az elsőben a falakat többszörösen téma szerint csoportosított alkotásai borítják és állványokon is színes olaj, keretezett képei. A második szobát szakrális teremnek nevezi. Bibliai témájú metszetei az Ó- és Újszövetségből, olajpasztellekben katolikus-, református-, zsidó-templomok és temetők, alul pedig kicsiny keretekben monótipiák. A harmadik szobában padlótól a mennyezetig hatalmas polcokon keret nélkül elhelyezve különböző technikájú képek és linóúciók. A szoba közepén a nagy asztal, amelyen a paszpartuzást és keretézést végzi a művész. Nagy nyomógép, keverőasztal, szekrényben polcokon kiállítások megnyitói albumok, vendégkönyvek, exlibrisek stb., a szoba ablakából rálátás a Bazilika tornyára. Sok nézelődés közben röpül az idő. Majd leülünk, és a művész mesél életéről.

– Szüleim, Somogy-Tolnából származtak, apai ágon Zrínyi leszármazottak. De Zrínyi Péter lefejezése után vagonát elkobozták. Így a család nagy része már sok gyerekkel cselédsorba került. Volt aztán betyár is köztük, pl.: Patkó Bandi. Erre szokta volt mondani kedvesen a férjem: betyárlányt vettem feleségül. De volt a családban sok tehetséges művészajlamú, szegény ember, akiket én is ismertem: Kóré Imre, takácsmester, megye szerte ismert volt szép tervezésű szötteiséről. Tóth Mihály bácsi, fafaragó, őt már a Névművészet mestereként ismertem. A faluban édesapám volt a nótafa. Nagyanyám fehérhímzéseiről, keresztanyám pedig húsvéti hímes tojásairól lett híres. Mostani kiállításom megnyitójában mondotta Dr. Bíró

László püspök úr, aki szintén erről a vidékről származik: „Noémi örökölte summás ősei kitartó munkabírását.”

Szüleim házasságuk után Budapestre költöztek. Édesapám nagynénje a Ferencvárosban lakott. 1927-ben születtem a Gát utca 3-ban, ahol József Attila. Csak én húsz évvel később. Férjhezmenetelemig itt éltem a Ferencvárosban. Itt jártam iskolába, itt szereztem először tanítói oklevelet egyházi iskolában, a Ranolder Intézetben, majd rajzsakos diplomát és három évig tanítottam. Ké-

zött templomba menő embereket. Ezt később, mármint hivatásos és világot járt művész arspoetikámban így fogalmaztam meg: „Igyekszem arra, hogy a képzőművészetben megörökítve éljen tovább a népművészet.” 1951-ben mentem férjhez Tavaszty Sándorhoz, az erdélyi születésű író-költő-műfordítóhoz, aki édesanyja után Kőrösi Csoma Sándor vérszerinti leszármazottja, édesapja révén pedig nagybátyja volt Dr. Tavaszty Sándor kolozsvári püspök helyettes, rektor, író. Férjemnek is volt honnan örökölni az irodalom szeretetét és őt felsőfokú nyelvtelenségét. Ez a házasság két művészember csodálatos találkozásává vált. Azonban a XX. század kegyetlen időszaka ránk szakadt. A gyűlölet bugyraiban tehetetlenül vergődünk. De az igazi nagy szerelem és szeretet olyan erős kapcsolóként tartott össze kettőnk, hogy semmi nem tudott szétszakítani. Jöttek a bajok: egyik napról a másikra mindentől megfosztva, meghurcolások, megaláztatások, nélkülözések, súlyos műtétek, két ízben féldősen gyermek elvesztése. De a hit és az optimista természet erőt adott. Még a nagy fájdalom, férjem halála után is. Úgy érzem, azért élek, mert van még feladat, amit az Úristen rám bízott. Dr. Czine Mihály gondolatait idézve fejezem be ezt a számomra kedves és gazdag életútról szóló beszámolómat: „Több szerelemmel és több változatban senki a tornyokat, a harangokat, a templombelsőt nem festette, mint Tavaszty Noémi. Tette ezt a vallásos neveltetésű művész tiszta áhitatával. Alig van olyan hazai város, ahol már nem állított ki, nem is beszélve a távoli országokról, mint Svédország, Németország, Lengyelország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Japán, Kanada, USA. A művész munkái széles körben ismertek és méltányoltak.” (a szerk.)

Horváth József 1936-ban született Marcaliban. Pappá 1960-ban szentelték, majd káplánként szolgált a Krisztinavárosban, Szentendrén, Budaörsön, végül 1977-ben nevezik ki plébánosnak a Nógrád megyei Dejtárra. Március 19-én, József napon mutatta be aranymiséjét a dejtári templomban.

Istent mindig tetten értem életemben

József Attila Isten című versének utolsó versszakával tudnék válaszolni:

„Most már tudom őt mindenképpen, / minden dolgában tetten értem. / S tudom is, miért szeret engem – / tetten értem az én szívemben.”

Istent mindig tetten értem életemben. Minden úgy volt jó, ahogy Ő csinálta. Ő irányított engem. Minden a javamra és hasznomra vált, bármi is történt velem. Nem adnám semmiért azt a nyolc évet amikor nem az egyházat szolgáltam, de nagyon örültem volna, ha nem így alakul. Nem adnám semmiért a Központi Szeminárium légkörét, sem amely ide vezetett, a kurzustársakat sem, akikkel együtt nőttünk föl.

Hogyan és mikor fogalmazódott meg Önben a papi hivatás gondolata?

Gyermekkoromban arra figyeltem fel, hogy egyre többen mondták nekem, hogy pap leszel. Természetesen vallásos életet éltem, templomba járó voltam, ministráltam. A plébános kiválasztott előimádkozónak. Szerettem a templomot, az egyházi munkát.

1960. március 19-én volt a pappá szentelése, szokatlan időpont. Mi indokolta?

Március 17-én szubdiakonussá szenteltek, 18-án volt a diakonusszentelés és 19-én a papszentelés. A szentelés előtt egy évvel kitétek nyolcunkat a Központi Szemináriumból, mert nem írtuk alá, hogy békegyűlésre járunk. Lelkiismeretünkkel nem tudtuk összeegyeztetni. Ahogy én fogalmaztam: nem asszisztálhatunk saját kivégzésünkhöz. Akik el akarták lehetetleníteni az egyházat, azt akarták, hogy mi éljenezzük őket.

Hol volt a szentelés? Ki végezte?

Zadravecz István püspök bátran vállalta. Be-

Ötven éve szentelték pappá

Balról jobbra: Vinczy Péter, dr. Fűzes Ádám plébános, Horváth József plébános, Tóth Ferenc plébános, Alberti Árpád templomigazgató

hoztuk akkor Zsámbékról, és ő szentelt fel minket. A szentelés titokban történt, Tabódy István atya budapesti lakásán, az akkor Tanács körút 10. szám alatt.

A szentelést követően nem kapott diszpozíciót. Nyolc év fáradtságos fizikai munka következett. Hol dolgozott az Atya?

Először kórházban, ahol Pápai Lajos győri megyés püspök úrral segédmunkát végeztünk. Utána az Illóolaj és Vegyészeti Gyárban alapanyagokat desztilláltam három műszakban. Nehéz munka volt kevés fizetéssel.

Hogyan értékeli az elmúlt 50 évet, amiből 33 évet Dejtáron töltött?

Dejtáron kívül hol mutatott be még aranymisét?

Hugyagon, amely Dejtár filiája, valamint Budapesten a Belvárosi Szent Mihály templomban. Az említettekén kívül, Szentendrén is volt misém.

Szabad idejében mivel szeret leginkább foglalkozni?

Nincsen sok szabad időm. Ha van, régebben a zene érdekelt, mostanában a könyvek. Nagyon sok könyvem van. Ezen kívül fontosnak tartom az emberi kapcsolatokat.

Szilágyi Ferenc

Fotó: Varga Éva Amikő

„Szabadság, te szülj nekem rendet”

Somogyi György képes beszámolója a gödöllői Grassalkovich Parkból, a XX. Magyar Szabadság Napja alkalmából rendezett jubileumi műsorról, 2010. június 27-én. Ünnepi köszöntőt mondott dr. Gémesi György országgyűlési képviselő, Gödöllő polgármestere.

Ülésezett a református Zsinat

Június 3-án Budapesten ülésezett a Magyarországi Református Egyház Zsinata. A XIII. zsinati ciklus ötödik ülészakán megemlékeztek a trianoni tragédia 90. évfordulójáról is.

A megnyitó áhitatot Szabó Péter lelkipásztor tartotta, a Róma 15, 4-6 versek alapján. Ezt követően dr. Bölcskei Gusztáv tiszántúli püspök, a Zsinat lelkesi elnöke mondott megnyitó beszédet. Megemlékezett Tonk Istvánról, az Erdélyi Egyházkerület főgondnokáról, aki a közelmúltban tragikus körülmények között hunyt el, majd röviden beszámolt a Grand Rapids-i (USA) nemzetközi református konferenciáról. A továbbiakban kiemelte a Magyar Református Szeretetszolgálat árvízhelyzetben tanúsított helytállását.

Emlékezés a trianoni tragédiára: Nagy-Magyarország térképén a Szent Korona virágkoszorúja...

A Zsinat lelkesi elnöke üdvözölte az Országgyűlés által a kettős állampolgárság kiterjesztéséről alkotott törvénymódosítást, melynek kapcsán az MRE Zsinata egy Nyilatkozatot is kiadott. Az új Országgyűlés eddigi munkáját tekintve, dr. Bölcskei Gusztáv hangsúlyozta,

hogy a Magyarországi Református Egyház reménységgel figyeli a kormány munkáját, s kész mindenfajta együttműködésre, különös tekintettel az oktatási és a szociális területen.

Az elnöki beszámoló után Tarr Zoltán zsinati tanácsos beszámolt a ciklusban eddig elvégzett munkáról. A Zsinat meghallgatta az Emlékhely Bizottság beszámolóját, amely most kiemelten foglalkozott a református elődök emlékhelyeinek gondozásával, valamint elfogadta az új Énekeskönyv összeállításáról szóló bizottsági előterjesztést. A továbbiakban döntött a Tényfeltáró Történész Bizottság működési rendjéről.

A Zsinat harangjának megszólalásával vette kezdetét a trianoni tragédiára való emlékezés. A 90. zsoltár eléneklését követően, dr. Bölcskei Gusztáv Baltázár Dezső püspök 1920-ban elmondott imádságát olvasta fel.

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanévzáró közgyűlését június 26-án tartották, a református templomban.

Tanévzáró a sárospataki teológián

Az ünnepségen ft. Csomós József, a tiszáninneri egyházkerület püspöke végezte az igehirdetés szolgálatát. Az akadémiai közgyűlést dr. Dienes Dénes rektorhelyettes nyitotta meg, majd dr. Kádár Ferenc rektor megtartotta tanévzáró beszédét. Igazán ünnepi pillanatok voltak, amikor sorra került a lelkesi és kiegészítő egyetemi oklevelek átadása. A gyakoronokok kibocsátását és megáldását ft. Csomós József püspök végezte. Az áldás mellett biztató, bátorító szavak is elhangzottak, melyre igazán nagy szükségük lesz a pályakezdőknek, a mindennapi életben.

A katekéta-lelkipásztori munkatárs szakos

dr. Kis Boáz népfőiskolai díjat ad át egy hallgatónak

végzős hallgatónak dr. Kádár Ferenc rektor adta át az oklevelet, majd azt követően kivette tőlük a fogadalmat.

Presbiter- és gyülekezeti munkás-képző népfőiskolai bizonyítványok átadására is sor került, az Akadémia Elnökségének vezetésével.

Ezt követően felcsendült a 90. zsoltár 9. verse: „Szolgáidon láttassad dolgadoit...” Különféle alapítványok, dr. Eötvös László, valamint a Magyar Népfőiskolai Collegium jutalmazták az arra érdemes hallgatókat. A Magyar Népfőiskolai Collegium nevében e sorok írója adott át értékes jutalmat, egy népfőiskolai pályamunkáért.

A zárót dr. Molnár Pál, a tiszáninneri egyházkerület világi főjegyzője mondta, áldást kérve az ünnepi istentisztelet minden résztvevőjére.

Az őszi kollégium ünnepi diákviselete

Végzős hallgatók

Fotó: Rácsok Gabriella

Megalakult a Református Egyházak Világközössége

Június 28-án Grand Rapids-ban (USA) volt a Református Egyházak Világközösségének alakuló ülése, mely szervezet 230 egyház mintegy 80 millió tagját képviseli.

A szervezet elnöke Jerry Pillay dél-afrikai lelkes, akinek hite, bátorsága és tartása garancia arra, hogy új korszak kezdődhet a közösség életében.

A jövőben lehetőség nyílik arra is, hogy olyan fontos kérdéseket, mint pl. az ökológia, a környezetvédelem, a gazdaság társadalomra való hatása stb. teológiai alapokon vizsgáljanak meg, nemzetközi kitekintéssel. A közgyűlés számos nyilatkozatot fogadott el, különös tekintettel az emberi jogok támogatása témakörében. A Református Egyházak Világközös-

sége meghallotta a békülést hozó szeretet jó hírét...

Ez a közösség a világ átalakulásának jegyében gyűlt össze. Megértettük: akik Isten embereiként tekintenek magukra, azokat Isten az igazságosság munkálására hívja a világban! – ahogyan a Zárónyilatkozatban is olvasható.

Csoóri Sándor köszöntése

Július 4-én köszöntötte Csákváron, a református gyülekezet Csoóri Sándor költőt, 80. születésnapja alkalmával. Csoóri Sándort – és kedves feleségét, Balogh Júliát – a szülőföld hívta haza e jeles ünnepségre, hiszen a Csákvárral szomszédos Zámolyról származik.

Ahogy a költő visszaemlékezett: *Bizony rég volt, amikor a zámolyi református tiszteletes a tíz éves kislányt útnak indította Pápa jellemet formáló, ősi Református Kollégiumába... Az ott töltött*

évek – mint mondta, azóta is meghatározóak az életében, mint költőnek, első szárnybontogatásai is erre az időszakra esnek. Csakúgy, mint Zámoly másik híres szülőföldjével Csanádi Imrével való találkozása...

Az ünnepi istentiszteleten a gyülekezet lelkipásztora, dr. Kis Boáz hirdette az Igét, s mondott köszöntést – a 80. zsolttár vere-

A költő verseiből olvas...

Horváth Gellért és Bulcsú verses köszöntőt mondott

Csoóri Sándor, dr. Kis Boáz, Pálffy G. István

tesen szép szavai alapján, majd stílusosan Csoórit idézte: „Látnunk kell egymást ahhoz,

hogyan láthatók – és hallanunk, hogy hallhatók legyenek!” Ezt követően Pálffy G. István méltatta Csoóri Sándor költészetét, aki a születésnapra megjelent életmű-kötetet is szerkesztette. Pálffy kiemelte: Csoóri Sándor azon kevesek közé tartozik, akiben talán még soha, senki nem csalódott... Megható perceket szerzett a költő az ünnepelő gyülekezetnek, amikor arra vállalkozott, hogy felolvas saját verseiből. Hiteles tartalom – hiteles előadásban!

A gyülekezet énekkarát követően, egy óvodás testvérpár mondott köszöntő verset, amellyel könnyeket csalogatott az ünnepelt szeméből. Végül, szép ajándékokkal kedveskedett a gyülekezet: a csákvári fazekasság egy-egy remek darabját adták át a költőnek és a vendégeknek. Igazán öröm volt mindenki számára, hogy megtisztelte jelenlétével az ünnepséget a Töröcsik házaspár Los Angelesből, akik évtizedek óta jó barát-ságban vannak Csoóri Sándorral.

Nt. Derencsényi István esperes

Negyedik alkalommal került sor a Református Diakónia Országos Munkatársi Találkozójára. A szociális intézmények dolgozói, a diakónusok óriási várakozással tekintenek e találkozó elé évről évre. Várakozásuk ebben az esztendőben sem torkollott csalódásba...

Debrecen mellett, a Dorcas Kempingben megrendezett találkozó igen gazdag programcsokrot kínált az odalátogatóknak. A Kávé- és teaház mellett könyvsátor, kézműves sátor, kü-

Országos diakóniai találkozó

Czibere Károly,

a Szeretetszolgálati Iroda vezetője

A résztvevők egy csoportja

Az előadás hallgatói

Készül a kürtös kalács

lönféle vetélkedők, sport- és főző verseny (kizárólag csak bográcsban!) és tombola garantálta a jókedvű szórakozást és kikapcsolódást.

Természetesen, az idén is sor került a református szociális intézmények munkatársainak komoly eszmecserejére, az örömök számbavételére, s egymás gondjaiban való osztozásra.

Mások mellett, Derencsényi István esperes és Czibere Károly, a Szeretetszolgálati Iroda vezetője előadással is segítettek az intézményekbe visszatérő szociális gondozók hétköznapi munkáját. Mindent számba véve, a Dorcas ebben az évben is – ezen a napon – a felüdülés szigete volt...

Emlékezés a trianoni tragédiára

Csákváron, a református gyülekezetben június első vasárnapján istentisztelet keretében emlékeztek a trianoni tragédia 80. évfordulójára.

Harangzúgás is jelezte ezen a napon – szerte a Kárpát-medencében –, azt a visszavonhatatlan országcsonkolást, amelynek következtében ma is milliók szíve sajog. A csákvári ünnepségen a 90. zsolttár eléneklésével vette kezde-

tét az emlékezés, mert valóban, rég elvesztünk volna, ha nem tudnánk bizony: „Uram, Te voltál hajlékunk, nemzedékről nemzedékre!”

Az ígéhirdetést követően Szidiropulosz Archimédész történész, a Trianon Kutató Intézet egyik alapítója idézte fel, hogy valójában mi és hogyan történt 1920-ban, Trianonban...

Melegh Vilmos, a nagyváradi Magyar Színház művésze a magyar irodalom e témában írt fájdalmas remekeivel ajándékozta meg az emlékező gyülekezetet. Megtisztelte jelenlétével az alkalmat v. Csizmadia József, a Vitézi Rend országos törzskapitánya is, aki beszédében v. Horthy Miklós kormányzó alakját idézte fel.

Végül, felzendült a Székely Himnusz – igazán átérzve annak tartalmát: „Ne hagyj elveszni, Erdélyt, Istenünk...”

Az oldalakat összeállította:

Dr. Kis Boáz

Klebensberg Kuno hazaszeretete, hon-szerelme hiteles és kikezdhetetlen

Mindig örömmel adunk hírt arról, ha a nemzetünk nagyjairól szobrot, emlékművet avatnak. Így tesszük ezt most is amikor arról tudósítunk, hogy Klebensberg Kuno szobrot avattak június 18-án Budakalászon. A 135 évvel ezelőtt született vallás- és közoktatásügyi miniszterről Búza Barna szobrászművész készítette a mellszobrot. Valószínű, hogy nem véletlenül Jókai Anna író, az Emléktársaság elnöke, volt pedagógus a „nemzet asszonya” mondta az avatóbeszédet. Jókai Anna méltatta a nagy előd tevékenységét, kiemelve,

hogyan sokan követik az Ő szellemiségét, tehát „semmi sincs elveszve”. Jókai Anna a 125. évfordulóra *A tettek embere* címmel írt glosszában emlékezett meg a kiváló politikusról. Jókai Anna az, aki a leg-

Fotó: Bors Katalin

jobban ismeri és tudja gróf Klebensberg Kunot értékelni és méltatni. Mi is ebből az írásból idézve emlékezünk: „A jelen sokkal tartozik a múltnak, s ha ezt a tartozást ki nem egyenlíti, a jövőtől sem követelhet.” Klebensberg Kuno működése csaknem tíz esztendeig tartott; vallás- és közoktatásügyi miniszter volt 1922 tavaszától 1931 őszeig. Kapott időt arra, hogy terveit megvalósíthassa. Nagyon fontos a folyamatosság, hogy amit elkezd, be is fejezhesse a felelős vezető! Nem kapkodva, nem védekezések közepette, nem politikai váltások és viharok okozta szorongásban, hanem nyugalomban, kapkodás nélkül, áttekinthető távlatlalt. Klebensberg bizalmat kapott, s ezt a bizalmat nem játszotta el... Klebensberg felismerte a tömegkommunikáció óriási szerepét a modern társadalomban. Gyakran élt a rádió, a sajtó, a könyvkiadás eszközeivel. Ma is égető kérdés: mi és hogyan jut el a közvéleményhez?

A vidéki városok az ő kultuszminisztersége alatt hihetetlen utat tettek meg. Az addig hanyagolt Alföld kerül látószögbe. Szegeden kiépül a Dóm tér, megvalósul a Fogadalmi templom, az egyetem Pécsset, Szolnokon bábaképző nyílik. Múzeumok, színházak sokasodnak. A zenekultúra és a művészetek támogatása Klebensberg számára természetes; ne feledjük, az ő kultuszminisztersége alatt született meg az első könyvhét, illetve könyvnap!

Nem volt főváros centrikus, de főváros ellenes sem. Csupán azt hirdette, egy ország nem egyetlen megyéből és városból áll, hanem több lábnyugszik. A vidéki városok készséggel áldoztak a fejlődésért, Budapest nehezkesebben. S azt is ő üzeni a jövőnek: eljön az idő, amikor a gazdagokat már kötelezni lehet, hogy terheket vállaljanak!

Klebensberg szemlélete nem kirekesztő, hanem befogadó volt. „A születés adta kiváltságot, vezetéshez való jogot fel kell váltania a műveltségnek, tudásnak és szakértelemnek” – egy gróf szavai ezek, aki kapott előjogánál többre becsülte a szerzett érdemet. 1928-ban törvényjavaslatot terjeszt be a numerus clausus enyhítéséről, a mecénások nagylelkűségét hálás, baráti szavakkal ismeri el. A faji megkülönböztetés idegen volt tőle: „... ha faji álláspontra helyezkednénk, akkor, hogy csak a hegycsúcsokról beszéljek, baj lenne a Zrínyiekkel, József nádorral, Petőfivel, Damjanichcsal, Erkelrel, Munkácsyval, Semmelweisszel, akik nélkül a magyar haza nagyságát és művelődését elképzelni sem lehet.”

A magyar közoktatásban egyaránt fontosnak

tartja a nyolcosztályos népiskolát, a polgárit és az egyetem létesítését. Működése alatt ötszáz óvoda nyílik. Együtt biztosítja a jövőt: a népiskola és az egyetem! Legyen kit tanítani, és legyen, aki tanít!

Mai közéletünk is megszívlelheti a több mint hetven éve elhangzott bölcs és őszinte beszédet: „Nincs veszedelmesebb önhittség, mint másokat vezetni, ahhoz való képesség nélkül.” Hiszem, már megfizettük a tanulópénzt ezen a téren! Valamint sok ún. társasági híresség, önmagát külön-mércével mérő embertársunk leírhatná százszor a kockás füzetébe: „A tehetség nem az előjogok, hanem a kötelességek forrása.” A politikushoz, a mindenkori miniszterekhez szól intelme: „hiba nagy dolgokat ígérni, ha aztán kis dolgok történnek.” „Az ígélet szent – tisztem hozzá. Elgondolás, kinyilvánítás, azonnali tett hármassága adja a miniszter igazi tekintélyét.”

Klebensberg Kuno hazaszeretete – nem félek az ünnepélyes, régies formától; hon-szerelme hiteles és kikezdhetetlen. Korokon ível át, nem elévülő és nem elavuló, mert minden szélsőség között – vagy inkább fölött – a mérleg nyelvét tapintotta ki. „Az öntelt sovinizmus éppoly veszedelmes – mondja –, mint a nemzeti kishitűség.” Amink van, amit Isten kegyelméből éppen mi adhatunk a világnak, azt jobban meg kell becsülnünk. „Az idegen nemzetek négyzetre emelik kiválóságait, mi magyarok gyököt igyekszünk belőlük vonni.” Pessimista hangulatban nem nemzeti emelkedés. „Mert lehet egy nemzetet szegényre, koldussá tenni, de ha a nemzetben lakozó szellemi és erkölcsi erőket megtartani és gyarapítani képesek vagyunk, akkor a nemzet nincs elveszve.” Klebensberg Kuno, az egykori ciszterci diák, megőrizte hitét; soha nem deklarálta hangosan, de cselekedeteinek alapja a krisztusi vallás volt: segíteni, felemelni az alacsonyabból mindenkit, a lehető legmagasabbra. S ennek eszköze sem akkor, sem most nem a kard, hanem a művelődés fegyvere.

Gréczy László

Az utódok védelméért

Bemutkozik A Családi Nevelésért Alapítvány

Csizmadia Ferencné Nemes Márta pedagógiai-családpedagógiai szakértő, az államilag hiányzó Családpedagógiai Módszertani Központot 15 éve INGYEN munkával működtető A Családi Nevelésért Alapítvány országos hatókörű közhasznú szervezet elnöke, vezetője, képzésvezető, a családpedagógia szaktudomány alapítója, 180 publikáció 7 egyetemi-főiskolai képzési program, 1 szakképzési családpedagógiai mentor szakképzés alapítója, 23 szakkönyv, számos ország – nemzetköziség irányítási javaslat szerzője az ÉLET védelmében.

Miért jött létre, az elnök által alapított 4. országos szervezetként?

Azért, hogy **legyen** egy országos Családpedagógiai Módszertani Központ, amely ellátja az általa az ÉLET védelmére, betegség és bűnmegelőzésre alapított családpedagógiai szaktudományt egyetemi, főiskolai, és szakképzésben, szakon és stúdiumokon tanító tanárokat az eredeti tudást nyújtó ismereteket biztosító **képzési programokkal**, és diákjaikat is **szakkönyvekkel**.

Az országot és a nemzetköziséget irányítókat terelje a MIT KELL TENNI **javaslatokkal**, a **békés együttműködés, ISTEN teremtette ÉLET szolgáltatásban történő cselekvés irányába**.

A Szervezet céljának hivatalos leírása: *A hátrányos helyzetű fiatalok eredményesebb nevelése céljából, az iskolai gyermekvédelem, és a család-, gyermek-, ifjúság-, és utódvédelem pedagógiája, röviden családpedagógia szaktudományra és gyakorlati tevékenységre, valamint magára az élet, és utódvédelemre irányuló általános és nemzetközi globális prevenció szakmai támogatására, az államilag hiányzó CSALÁDPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI KÖZPONT MŰKÖDTETÉSE.*

Ebben a keretben lát el előrelátóan már kezdettől saját pedagógus-továbbképzést is, mivel az EU-ba belépés idején mint minden magyar fejlesztést, ki is törölték, éppen, ahol leginkább fontos volt, a tanító és tanárképzésből az éppen hogy csak bekerült családpedagógiát, csak a pedagógia szakon, az óvodapedagógus és a család-, és szociálpedagógus szakon maradt meg.

Ígéretet kaptunk Dr. Hoffmann Rózsa Oktatási Államtitkár asszonytól, levélben, hogy: *„...az Ön által írt könyveket, szakmai programokat a családprogramok terén felhasználjuk az oktatáspolitikai újrarendeléskor.”*

Aktuális tevékenységeink, tehát: 3/9/2007 OKM al.-ind. Családpedagógiai Alapismeretek és Módszertan 30 órás tanfolyam pedagógus és felnőttképzés, előadások, (konferenciakötetek) szakkönyvek kiadása, szerzői, szerkesztési, koordinációs, információs tevékenység.

– *Terjesztésükkel, bemutatással képzési tanácsadás a felső és a közoktatás oktatói, családi életre ne-*

velő, kapcsolatfejlesztő tanácsadás a könyveink átadásakor az érdeklődő pedagógusok, szülők, és a fiatalok számára. (Rászorultságnak megfelelő kedvezményekkel, ingyenességgel.)

– *Szemléletformáló javaslatok, az élet és utódvédelemre (klíma, természet, környezet, egészség-, családkárosítás leállítására), a béke megőrzésére szakszerű konfliktusfeloldás és problémamegoldásra (kéretlenül v. meghívásokra) szakértői szintű javaslatok*

az irányítók számára, hozzászólások más szakmai civil szervezetek rendezvényein, – együttműködő részvétel a nemzet, utódok érdekében történő országos és nemzetközi összefogás megteremtésében!

Közhasznú cél szerinti tevékenységeink: egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, tudományos tevékenység, kutatás, nevelés, oktatás, képesség-kompetencia fejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, gyermek, és ifjúságvédelem.

Mit tegyünk Ma – Budapesten – Magyarországon, a Kárpát-medence szívében és mindenütt a világon UTÓDAINK VÉDELME ÉRE?

Ma elindíthatunk egy VÁLTOZÁST, ÖSSZEFOGÁST, mentsük meg utódainkat! Isten minden teremtménye túlélésének érdekében fordulok Önökhöz, 2 tudós fiú anyjaként, és 3 unoka 71 éves nagymamájaként, a családpedagógiát alapító szakértőként, mivel egyre nagyobb veszélyben vagyunk a kapzsi, önző, PÉNZ központú globalista szemléletmód által.

Segítsük elő, hogy az ősi múltból tanulva, minden nép egészségesebb életrendre térve járuljon hozzá ma a cselekvésével a holnap, és 20-50-100 év múlva élők, UTÓDAINK élhetőbb világához az alábbiak szerint.

Értékteremtő munka és kereskedelem: Segítsük elő, hogy megszűnjön a multi nagykereskedelem és banki központúság; földet, légtörést megóvó értékek teremtése jelentse a munka tartalmát; a lokálisan környezetet kímélően létrehozott termékek, helyi feldolgozással, minimális szállítással, helyi boltokkal – helyi kereskedelemmel jussanak a családok háztartásába.

Emberi léptékű urbanizáció: Szűnjék meg az óriás városok alakítása; törekedjen a lakosság, kis kertes

Cs. F. Nemes Márta (középen) és a kubai nagykövetség asszonya (jobbra) **Őexc. Soraya E. Álvarez Núñez asszony**

gazdaságukban élelmiszer – önellátásra; a házakat, berendezéseiket úgy építsék, hogy a természetet, földet ne károsítsák.

Mezőgazdaság: A termő talajok megóvására váltott termelés jöjjön létre, vetésforgóval, időnkénti pihentetéssel, elérni, hogy maguktól növekvő gyógynövények is teremjenek, és regenerálódjon a föld minősége

Egészségvédelem: Szüntessék be a férfiaknak a nemzőképességét romboló, a nőknek vérzékenységet okozó hormonális fogamzásgátlást – hormonok vízbe kerülését.

Békés együttélés: A világ minden országa népe érdekelte a békés együttélésben. Szüntessék be a háborúkat, békefenntartásnak nevesített megszállásokat, és a békének nevezett nemzet és család, természetpusztítást. (NATO); az egyes nemzetek a saját rendszerüket nem erőltethetik másokra; ítéltsék el a kifogyóban lévő Föld alatti olaj és gáz kincsek kitermelését, ami a felszín alatt van, az maradjon a föld alatt. Helyettük a NAP, SZÉL, és VIZI erőművek kifogyhatatlan energiáját hasznosítsák.

Természetóvó közlekedés: Minimalizálják a kerozint kibocsátó repülőgépek forgalmát; újabb műhold felbocsátásra már ne kerüljön sor; a személygépkocsik településen belüli használata szűküljön le a munkacélú használatra, parkoltatás a település határán kívül legyen.

Család és utódvédelem: ERŐSÍTSEK A HÁZASSÁGOT és a CSALÁD ÖSSZETARTÁST! A MÉDIÁK számára tiltsák meg a válásra, családbontásra provokálás; agresszióra mintákat nyújtó és pornográf filmeket!

A klíma kerettörvény tudományosan fogalmaz, nem köti össze a tennivalókat az utódokért felelősséggel, hiányzanak belőle a GYAKORLATI szabályozások; a CIVIL ÖSSZEFOGÁS DÖNTŐ legyen a politikusok, médiák és a köznépp számára szemléletük és viselkedésük - ifjúság előtti modell váltásában; segítsék elő a magyar nemzet, és minden nemzet felelősségteljes önállóságát, és a kölcsönös együttműködést a jelenben, múltból tanulva MA – a JÖVŐÉRT.

Segítőimről, a Kuratórium, és a Szakmai Tanácsadó Testület tagjairól, valamint A Családi Nevelésért Alapítvány széles körű tevékenységéről a <http://www.csn.hu> oldalon olvashatnak. Csi. F. Nemes Márta

Szinte mindenki jól ismeri Törökország mediterrán tengerparti részeit, ki ne hallott volna Isztambul gyönyörű kincseiről, de talán kevesen tudják mennyi csoda rejtőzik ebben az országban, szinte felfedezetlenül. Azt is mondhatnám a hit hazájába invitálom Önöket, az itt található szépségekből átadva valamennyit, bízva abban, hogy az Önök szívét éppúgy megérinti, mint az enyémet. A hely, ahova Önöket vezetem, Anatólia. Tudnunk kell róla, hogy Anatólia Ázsia és Európa kereszteződésénél található, kulcsfontosságú szerepet játszott a történelem során és az őskortól kezdve számos civilizáció bölcsőjeként funkcionált. Megtalálhatók itt az újkőkori kerámia előtti civilizációk (Cazönü, Nevali Cori, Göbekli Tepe, Karain), a keramikus civilizációk (Catalhöyük, Hacilar) és a mersini civilizáció, a kalkolitikum (Alachhöyük, Alisar, Canhasan, Karaz), a korai bronzkorból (Ahlatlibel, Eskiyapar, Etiyokusu, Ferzant, Horoztepe, Kültepe, Mahmatlar, Merzifon) és az asszír kereskedőkolóniák idejéből (Bogazköy, Ilica, Inandik, Köylütölu). Trója településtörténete az újkőkorszakban kezdődik és a vaskorig tart. A történelem folyamán számos nép telepedett le, vagy foglalta el Anatólia területét. Az eleinte gazdag és fejlődő Bizánci Birodalom a 7. századtól kezdve folyamatos háborúskodást folytatott a muszlimok ellen. Végül a szeldzsukok egyesítették az anatóliai fejedelemségeket és megbuktatták a Bizánci Birodalmat. Az Oszmán Birodalom a 16. században volt ereje teljében, aztán fokozatos hanyatlásnak indult, bár ez Anatóliában területi változásokat nem okozott. Az I. Világháborúban elszenvedett vereség után a birodalmat feldarabolták, de a nagyrészt Anatóliából álló terület megmaradt, mint a mai Törökország. Mustafa Kemal Atatürk sikeres politikájának köszönhetően új, köztársasági államformát kapott. Lakossága jelenleg többségében török anyanyelvű, melynek kezdete a 11. századi szeldzsuk hódításra vezethető vissza, bár a területen mind a mai napig több etnikum él együtt.

Nóé nyomában

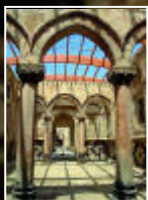
Nóé bárkjára az özönvíz után az **Araráton** (Büyük Agri) feneklett meg. Nóé a családjával, az állatokkal lement a völgybe. Letelepedett a termékeny Igdir-Ebene völgyben a Tigris és az Eufratesz mentén, s felépítette az emberiség második generációját. A fejedelmi Ararát a maga 5165 m magas csúcsával, a tetején örökös hóval a táj hatásos természeti emlékművévé vált.

A fejedelmi Ararát a maga 5165 m magas csúcsával, a tetején örökös hóval a táj hatásos természeti emlékművévé vált. Mágnesként vonzza a hegymászókat és fotósokat a világ minden tájáról.

A provincia fővárosa Dogubayazıt mellett, az Ishak pasának épült palota fekszik, melyet a 17. században építettek.

Fellegekbe törő, magas hegyek gyűrűje veszi körül a tengerszint felett 1720 m magasan fekvő csodálatos **Van-tavat**, mely egyben Törökország legnagyobb tava is. *(lásd. nagy kép)*

A tó körüli területen **Urartu** öröksége, valamint török és más kultúrák gazdag emléke őrződött meg. Az urartui népről tudjuk, hogy egy kevert népesség volt, s kezdetben az akkád nyelvet használta. Saját nyelvükre kétfajta írásmódot használtak, az asszíról átvett ékírásos formát, valamint a megőrzött képirást. Fővárosuk Tuspa a Van-tó keleti partján helyezkedett el.

Meglátogathatjuk Giriktepe urartui emlékeit, a Kr.e. 900 körüli évekből származó ékírásos szövegeket, templomot és palota maradványait. Később a tó partján örmények telepedtek le, s évszázadokon át uralkodtak itt.

A tóban lévő kis szigeteken megannyi kolostor és templom áll, s ott van közöttük a Vantó szigeti **Akdamar**. Itt áll a 10. században épült **Szent Kereszt templom**, amely ma múzeumként működik. *(lásd. még nagy kép)*

Reliáknak a Tóra és a Biblia történelméből jól ismert személyek és jelenetek elevenednek meg. A templom falain feltűnnek bibliai jelenetek, így Ádám és Éva, Jónás és a cethal, Dávid és Góliát alakjai.

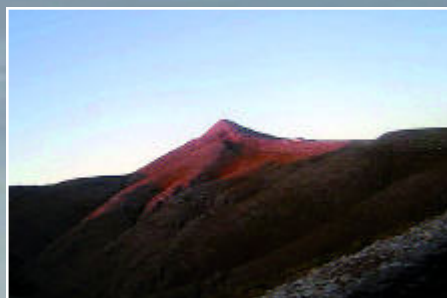

Rózsaszín homokkőből építették az építész szerzetes Manuel irányítása alatt 915–921-ig, belső átmérője 14,8 m x 11,5 m, a magassága pedig 20,4 m. A későbbi századokban újra és újra átépítették, míg elnyerte mai kolostor-komplexum formáját. 1116 és 1895 között Akdamar sziget volt az Akdamari Örmény Katolikosz tartózkodási helye. III. Kachatur, aki 1895-ben halt meg, volt az utolsó Akdamari Katolikosz. A történelem viharai ezt a területet sem kímélték.

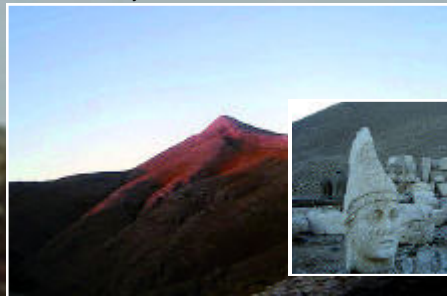
Rebeka és Rahel földjén

Gazi Antep, Sanli Urfa, Adiyaman, Diyarbakir, Mardin, Siirt és Batman átfogja azt a területet a Tigris és az Eufratesz között, melyet bibliai Mezopotámiaként ismerünk, ahol a hagyomány szerint egykor az **Édenkert** feküdt.

Amennyiben Adiyamanból, a provincia fővárosából Nemrutba, a **Nemzeti Parkba** utazunk, egy 2150 m magasan fekvő fennsíkron hatalmas kultusz és sírhelyre találunk.

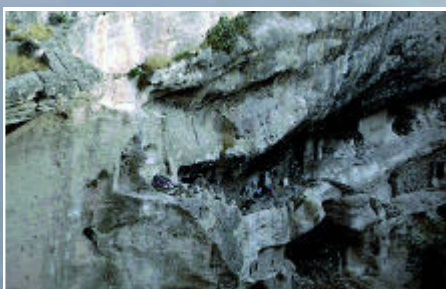
Fantasztikus technikai bravúr ez, melyet I. Antiokhosz király emeltetett a Kr.e. I. században. A sírhely körül egy serpentin alakú terasz található, amin Apolló, Heraklész, Tiché és Antiokhosz kolosszális szobrai állnak. Ezek sajnos az idő viszontagságait meglehetősen nehezen túrték, s a fejek összetörték.

invitáljuk Önöket! 1.rész

Diyarbakir, az ősi Amida, ötezer esztendő történelme során 26 kultúrának adott otthont. A város, a Tigris mentén egy bazaltplátón terül el. Az óvárost egy hármás bazaltfal veszi körül. Az 5500 m hosszú fal 16 kapuval és 5 toronnyal lett ellátva, fantasztikus példajaként a középkori védelmi építészetnek. Messzről Mardin kőháza látszódnak. A várost az építészeti különlegességek kincses-tárának tekinthetjük. A házak homlokzatait és ablakkereteit gyönyörű díszítések fedik.

Figyelemreméltó épület Mardinban az **Ulu Mecset** (Ulu Camii), amely 1186-ban Kutbeddin Ilgaz alatt épült, valamint a Kasim Pasa Medresze (14. századból) csodálatos portáljával. A Medresze tetejéről az ember egészen a mezopotámiai síkságig láthat.

Mardintól keletre fekszik Deyrulzaferan, szír jakobita kolostor, mely egykor virágzó vallási közösség volt.

Ahogy az Ószövetségben található, az ősatya Ábrahám Úrban vagy Edessában, Kaldeában született. Úr az Eufratesz mellett fekszik, s török hagyomány szerint ez a mai Sanli Urfa. A próféta és családja sok éven át itt élt, amíg Isten elhívta, hogy ezután a "Patriarkák földjén", Harranban telepedjen le.

Terah, Ábrahám atyja Hárránban halt meg. Ábrahámnak két fia volt, Izsák, Sárától és Izmáel, Hágártól. A muszlim hagyomány szerint Ábrahám Hágárral és Izmaellel Mekkába utazott, s Mohammed, a próféta az ő útját követte. Izsák Rebekát, Ábrahám testvérének, Nachornak az unokáját vette feleségül Harranból.

A nagycsalád szoros kapcsolatban maradt egymással generációkon keresztül, s így van ez ezen a vidéken mind a mai napig. Rebeka az ikerpár Ézsauinak és Jákobnak adott életet. Izsák ezt mondta Jákobnak: „Menj vissza Harranba, Betuél házába...”

Jákob azt tette, amit apja mondott neki. Az út során egy kútnál sok juhot és pásztort látott. Közöttük volt Ráhel is, Lábán egyik lánya, aki később Jákob felesége lesz, s Józsefet szüli neki. Bár Ábrahám nem töltötte egész életét Sanli Urfában, de sok szál kötötte őt ide. A bibliai hagyomány szerint itt született egy sziklabarlangban, ami délre fekszik a várostól, s helyén mecset épült. A város központjában található a Halil Rahman (a Kegyelmes Isten Barátja) mecset, melyet 1211-ben építettek a körülötte lévő gyönyörű kerttel Merih Karaaslan tervei alapján. Mellette láthatjuk a szent halastavat, amelyben százszámra nyüzsögnek a szent pontyok.

A muszlim hagyomány szerint Nimród (törökül: Nemrut) itt szerette volna egy hatalmas csúzival Ábrahámot egy gigantikus tűzbe dobni. Ám a tűz rózsakertté változott, melynek helyén ma a szent halastó, a Balikli göl áll. Egy másik hagyomány szerint Nimród egy halotti máglyán akarta feláldozni Ábrahámot, de Isten visszafordította a tüzet a tóba, szénné égetve benne a halakat.

Mindenütt rengeteg embert láthatunk, túlnyomórészt vallási viseletben, melyeket hosszú generációk óta viselnek. Sanli Urfa különös kontrasztját mutatja a modern és ősi értékek ellentétének.

A régi városrész múltat idéző hangulatával úgy érezhetjük kedves Olvasók, mintha visszacsöppentünk volna a Biblia mitikus korának világába. Nem véletlen, hogy Sanli Urfát Anatólia Jeruzsálemeként is emlegetik.

Szentes találkozása

A bibliai Antiochia (Antakya) volt Szent Pál tevékenységének missziói központja. Ő, Szent Péter és Barnabás itt prédikáltak. Szent Péter, az első apostol, az antiochiai egyház alapítója és a keresztény közösség első papja volt. Az Újszövetség apostoltörténeteiből világosan kiténik, hogy az új vallás tagjait először Antióchiában nevezték keresztényeknek (ApCsel 11, 25-27). Itt ma egy kicsiny, mindössze tíz katolikus család áll, valamint egy arab ajkú nagyobb görög ortodox keresztény közösség él.

Következő lapszámunkban folytatjuk a bibliai tájékokon a barangolást. Bízunk benne, hogy kedves olvasóink a következő utunkra is elkövetkeznek, amikor a szentes lába nyomán járunk tovább, tevékenységük egy-egy helyszínét látogatjuk meg.

Az oldalakat összeállította: Szabó Júlianna

Quo Vadis

Gitáros Ifjak...

1993 őszén egy hajókirándulás alkalmával alakult a gitáros ifjúsági énekkar Szent Mihályon, amely immár több mint tíz éve szolgálja az egyházközséget. Tavaly előtt ünnepeltük fennállásunk egy évtizedes évfordulóját és megleptük magunkat egy hajókirándulással.

Az énekkar vezetője Szabó Levente, akinek 2002-ben jelent meg első lemeze „Kell, hogy érezd” címmel. Tevékenységünk fő területe a havi két gitáros szentmisén való éneklés (a hónap első vasárnapján reggel 9-kor, a harmadik vasárnap pedig este 6-kor), de emellett számos más eseményre is (keresztelő, esküvő, lelkigyakorlat, irodalmi est...) kaptunk már felkérést. Karácsonykor Levente Pásztorjátékát, Virágvasárnap pedig Sillye Jenő „Értem is meghalt a kereszten...” című passióját adjuk elő minden évben. Jártuk az országot Sillye Jenő és Kovács Gábor „Jöjj Lángoló” című oratóriumával is, sőt Erdélybe is elvittük ezt a fiatalokról szóló mai is aktuális pünkösdi zenés darabot.

Az énekkar mellett működik a Quo Vadis zenekar, amely bálakon (Néris, utcabál), esküvőkön, lakodalmakon húzza a talpalávalót.

Tagjai: Szabó Levente (gitár, ének), Pálmai Zoltán (bil-

lentyű, ének), Szurok Ádám (billentyű, ének), Kaplár Péter (saxofon), valamint Bellák Miklós (gitár).

Várjuk énekkarunkba azokat a lelkes fiatalokat (korhatár nélkül), akik szeretnek énekelni, szeretik a gitáros zenétet és szívesen szolgálnák velünk az egyházközséget! Jelentkezni lehet Szabó Leventénél személyesen (gitáros

misék után) vagy telefonon a 30/209-7452 számon. Ifjúsági gitáros énekkar

Szent Gellért LelkiGYakorlatos Ház

2016. Leányfalu Móricz Zs. u. 141.

Tel: 26/383-212

www.szentgellerthaz.katolikus.hu/
szentgellerthaz@katolikus.hu

2010. augusztus 16. (18.00) – augusztus 19. (13.00).

BARSI BALÁZS OFM PAPI LELEKIYAKORLATA

2010. szeptember 17. (18.00) – szeptember 19. (13.00).

MOLNÁR ISTVÁN ATYA LELEKIYAKORLATA

„Uram, akii szeretsz beteg...” LelkiGYakorlat betegeknek Molnár István atya vezetésével, aki az Újpesti Szent József Plébánia plébánosa és kórházlelkésze.

Régebbi számaink telefonon megrendelhetők postai utánvétellel.
 Telefon: 221-1524 vagy mob: 06-70-244-0240 Interneten is fogadunk megrendeléseket:
www.szentkereszt.hu Email: szentkereszt@szentkereszt.hu

Előfizetési megrendelő

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1350 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2700 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:
 Cím:.....

Kézbesítési cím:.....

(csak akkor töltsd ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....
 aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Veritas Invest Zrt.
 1142 Budapest
 Erzsébet királyné útja 86.

F e l h í v á s

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő – kíván segíteni, élelmiszer- és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val kiemelten
 közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
 OTP Bank 11714006-20385251

Adószám: 18161980-1-42

Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

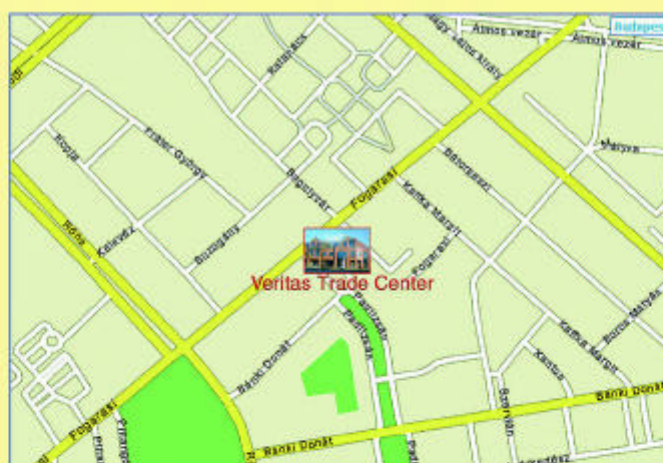

A Veritas Trade Centerben

üzletek és irodák bérelhetők

Budapest, XIV. kerület, Fogarasi út 45–47.

földszint
 bankfiók
 autószaon
 gyógyszertár
 pizzéria
 – 1 szint
 raktár, garázs
 music pub

I. emelet
 üzletek
 szépségszaon
 fitness szaon
tetőtér
 irodák
 orvosi rendelő
 raktárak

VERITAS TRADE CENTER bérleti díjak

Pinceszint 10–15 EUR/nm/hónap, Földszint 15–20 EUR/nm/hónap
I. emelet 10–15 EUR/nm/hónap, Tetőtér 10–15 EUR/nm/hónap
Garázs beállóhely a pinceszinten 120 EUR/db/hónap
Rezsi költség (becsült) 4 EUR/nm/hó